درعليه ده غلطه ده (آره ولك) غزته سی اداره خانه سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղ.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով։

Տեղական ծանուցումներու համար՝ բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ԳՐԻԳՈՐ ՋԱՆՇԵԱՆՑԻ
ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՄՈՍԿՈՒԱ, 23 Յուլիս

Ամսոյս 17ին վախճանուեցաւ Մոսկուայում յայտնի հրապարակագիր Գրիգոր Աւետեան Ջանշեանց։ Հանգուցեալը դեռ եւս երիտասարդ էր և նրա յանկարծակի մահուան ոչ ոք չէր սպասում։ Ռուս առաջադէմ մամուլը անկեղծ վշտով արձանագրեց հանգուցեալի մահը, յիշատակելով այն նշանաւոր ծառայութիւնը որ արել է Ջանշեան ռուս գրականութեան։ Ամէն կողմից սկսեցին տեղալ բազմաթիւ ցաւակցական հեռագիրներ, որոնց մէջ և Ս. Կաթողիկոսի հեռագիրը։

Թողնելով երկրորդ անգամի հանգուցեալի կենսագրութիւնը, առաջ եմ բերում հանգուցեալի յուղարկաւորութեան հանդէսին նկարագրութիւնը։ Թաղումը կատարուեց ուրբաթ օր ամսոյս 21ին։

Առաւօտեան ժամը 9 ու կէսին հանգուցեալի բնակարանը հաւաքուեցին բազմաթիւ յարգողները և բարեկամները, որոնց մէջ աչքի էին ընկնում Մոսկուայի շրջանի դատաստանական պալատի անդամները, Մոսկուայի, Պետերբուրգի և ուրիշ տեղերի հայ հասարակութիւնների ներկայացուցիչները, Րուսսկայա Վեդոմօստի խմբագրութեան անդամները և ուրիշ անձինք։ Տանը հոգեհանգիստ կատարելուց յետոյ, հանգուցեալի դագաղը դրին դիակառքի վրայ։ Յուղարկաւորութիւնը անցնելով Մեասնիցկայա փողոցով ժամը 12ին հասաւ Հայոց եկեղեցին։ Դագաղը ծածկուած էր բազմաթիւ պսակներով որոնցից աչքի էին ընկնում արծաթեայ պսակ — Աստրախանի հայ հասարակութիւնից, Մոսկուայի հայ հասարակութիւնից, պսակներ կենդանի ծաղիկներից, հանգուցեալի եղբօրից և կնոջից, Նախիջեւանի (Դոնի վրայ) հայ հասարակութիւնից, Մոսկուայի ուսանողներից, Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւնից, Պետերբուրգի Հայերից, Մոսկուայի հաշտարար դատաւորներից, Թիֆլիսում հրատարակուող հայ օրաթերթի խմբագրութիւնից, Մոսկուայի Նահանգական դատարանից, Նախիջեւանի քաղաքային վարչութիւնից, Թիֆլիսի մի խումբ հայ երիտասարդներից, Պրավա թերթի խմբագրութիւնից, չորս պսակ Րուսսկայա Վեդոմօստի լրագրի հրատարակչից, խմբագրից, աշխատակիցներից և տպարանից, Կուրիեր լրագրի խմբագրութիւնից, Թիֆլիսսկի Լիստոկ թերթի խմբագրութիւնից, Կավկազսկի Վեստնիկ ամսագրի խմբագրութիւնից, Մոսկուայի շրջանի երդուեալ հաւատարմատարներից և նրանց օգնականներից։ Թիֆլիսի երդուեալ հաւատարմատարներից և նրանց օգնականներից, բազմաթիւ պսակներ մասնաւոր թէ ռուս և թէ հայ բարեկամներից և յարգողներից, որոնց աւելորդ եմ համարում առաջ բերել։

Թաղման կարգը կատարելուց առաջ դամբանական ճառեր արտասանեցին հայր Պօզով քահանան (հայ), Մոսկուայի տպարանապետ Բարխուդարեան և Թադէոսեան։ Եկեղեցին լիքն էր ամէն ազգի բազմաթիւ յարգողներով, որոնք եկել էին վերջին բարեկամական պարտքը կատարելու։ Ներկայ էին գրեթէ ամբողջութեամբ Մոսկուայի հայ գաղութը, Մոսկուայի ռուս թերթերի խմբագիրներ, Համալսարանի, Լազարեան ճեմարանի, տեխնիքական և ինժեներական դպրոցների բազմաթիւ ուսանողներ։

Եկեղեցական կարգի աւարտուելուց յետոյ դագաղը ձեռքերի վրայ, հանգուցեալի յարգողները, դուրս բերին եկեղեցուց, Լազարեան ճեմարանի առաջ, ուր հանգուցեալը աւարտել է իր ուսումը համալսարան մտնելուց առաջ, և ուր կատարուեց հոգեհանգիստ։ Անցնելով մի քանի փողոցներով, յուղարկաւորութիւնը կանգ առաւ Րուսսկայա Վեդոմօստի լրագրի խմբագրութեան առաջ և կատարուեց հոգեհանգիստ։ Այդտեղից դագաղը դրեցին դիակառքի վրայ և թափօրը ուղեւորուեց դէպ ի Հայոց գերեզմանատունը Վագանկովսկայում։ Երկրորդ դիակառքի մէջ տանում էին պսակները։ Ժամը 3 էր, որ հասաւ գերեզմանատուն։

Այդտեղ կարճ հոգեհանգստից յետոյ սկսեցին ճառերը։ Առաջինը խօսեց Րուսսկայա Վեդոմօստի լրագրի խմբագիր Անուչին։ Մօտաւորապէս նա ասաց հետեւեալը։—

«Թանգագին ընկեր, բարեկամ, և աշխատակից։ Աւելի քան տասը տարուց աւելի դու մեզ հետ միասին բաժանում էիր խմբագրական աշխատանքը։ Դու ուշադրութեամբ հետեւում էիր արդարութեան հարցերին։ Ռուս կրթութեամբ, զարգացմամբ, գրականական գործունէութեամբ, դու միեւնոյն ժամանակ քո ազգի զաւակն էիր և նրա աղքատներին մինչև նպաստում էիր։ Դու ջերմ սիրում էիր քեզ համար թանգ եղող ռուս գրողներին, քո մէջ արձագանգ էին գտնում գեղարուեստ, գրականութեան, և հասարակական կեանքի ամէն մի նոր երեւոյթ, բայց դու առանձնապէս նուիրուած էիր քեզ համար թանգագին լրագրի (*) գործին։ Դեռ մահից մի ժամ առաջ խօսում էիր նրա մասին թերթի խմբագրի հետ, և մեռար կարելի է ասել նոյն իսկ նրա մասին մտածելիս։ Ջերմ, համոզուած հրապարակախօս, դու ապրեցիր և մեռար որպէս փիլիսոփայ և բարի ու քաղցր ժպիտը դեռ եւս պահպանած է քո ազնիւ դէմքի վրայ։ Ընդունի՛ր մեր անկեղծ շնորհակալութիւնը, ընդունի՛ր մեր շնորհակալութիւնը այն բոլորի համար ինչ որ դու արիր մեր թերթի և ռուս հասարակութեան՝ մարդկութեան համար Sit tibi terra levis! Յաւիտենական յիշատակ քեզ թանգագին ընկեր և բարեկամ։

Յաջորդ դամբանականը խօսեց Ս. Մուրոմցեվ. Նրանից յետոյ յուզուած, և արտասուելով կոկորդ ձայնով հանգուցեալի մօտիկ ընկեր և բարեկամ երդուեալ հաւատարմատար Ստոլյոֆսկի։

Դրանից յետոյ հայերէն լեզուով խօսեցին Թումեան, և մէկը Մոսկուայի համալսարանի ուսանողներից։—

«Գրիգոր Աւետի՛չ—ասեց այդ վերջինը—քո ընկեր համալսարանականներից քիչերն են հաւաքուել քո դագաղի շուրջը, բայց դա միմիայն նրա համար որ նրանք հեռու են Մոսկուայից։ Եթէ նրանք այստեղ լինէին, դու կը լսէիր ի հարկէ նրանց լաւ խօսքերը։ Դու գրել ես քո գրքում «Որքան խաւար է գիշերը, այնքան պայծառ և փայլուն լոյսը»։ Այդ ծառ լոյսը լուսաւորում է մեր ուղին… և մենք կը ջանանք արժանի կերպով հետեւելու քո թողած ազնիւ և մաքուր ուղղութեան։

Ճառերից յետոյ երդուեալ հաւատարմատարի օգնական Տ. Դոբրովոլսկով արտասանեց հանգուցեալի յիշատակին նուիրուած ոտանաւոր մի բանաստեղծութիւն, որից յետոյ դագաղը գերեզման իջեցրին։

Գերեզմանը ծածկուած էր բազմաթիւ պսակներով։

ԱԲԷԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

(*) Րուսսկայա Վեդոմօստի։

ԲՈՒՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Շատ անգամներ գրուած է կարգ մը լրատուներու գործած անորակելի փառամոլութիւններուն դէմ, որոնք բան մը գրելու և հրապարակը պղտորելու մարմաջէն բռնուած, կամ կիրք յագեցնելու ձգտմամբ նկատումներով, աղտոտ գրիչնին մուրին մէջ կը թաթխեն ատ ու ան անուանարկելու և կամ աս ու ան յայտնի դէպքը խեղաթիւրելու համար։ Ու աս կարգի չարամիտ-խեղաթիւրիչներ, «անկեղծութեան» կամ «ճշմարտութեան» կեղծ շապիկը հագած՝ օգտուելով մանաւանդ խմբագիրներու վստահութենէն, կը մտնեն մամուլին մէջ ալ, առանց խղճահարուելու թէ՝ մամուլը կիրքերու գործիք չէ, անոր կոչումը շատ վսեմ է, որ մինչ իրեն արժանի բարձր դիրքի մէջ պէտք է թողուլ։ Առանձին ցեց-լրատուներու բոյնը մամուլի միջոցով կը տարածուի ժողովրդեան ամէն խաւերուն մէջ և շատ վնասակար ալ է։ Դեռ վերջերս, Արամ Անտոնեան և ուրիշ ծանօթ գրողներ, իրենց սովորական համեղ ոճով Արեւելքի մէջ այս նիւթը շօշափեցին, որոնց ամէն մէկ տողը ա՛յնքան ախորժով կարդացի։

Սակայն մեր լրագրական հրապարակին վրայ չարամիտ-խեղաթիւրիչներու լեգէոնը ա՛յնքան առատ է որ, խմբագիրները գիտնալով մէկտեղ անոնց վնասակարութիւնը, դեռ չեն կրցած ու չեն ալ կրնար կտրուկ միջոցի մը դիմել։ Դժբաղդաբար Արեւելքն ալ իր 4378 թուով արտատպած էր Սուրհանդակի մէջ չարամիտ-լրատուի մը հրապարակած խեղաթիւրած մէկ լուրը, ու այդ լուրը ճշմարիտ կարծելով՝ կծու դիտողութիւն մըն ալ կցեր էր։

Սուրհանդակի լրատուին ըսածին նայելով, իբր թէ՝ Ֆիլիպէի ազգ. վարժարաններու տնօրէնը նախագահ ատեանի վճռով 100 ֆր. տուգանքի և մէկ ամիս բանտարկութեան դատապարտուած է, գաւազանով 9 տարեկան տղայ մը ծեծած ըլլալուն համար։ Թէ՝ վարժարաններու օտար քննիչը անհատապէս քննութիւն բացեր է նայն։ Սուրհանդակի լրատուին այս անորակելի խեղաթիւրումը չափազանց ուշ հրապարակելով մեկտեղ (ճիշդ մէկ ամիս վերջ), ինծի հետ շատեր պիտի զարմացնէր, եթէ տեղական Թափիլիսէ թերթի մը մէջ ալ տեսած չըլլայինք, ու հոգաբարձութիւնն ալ պաշտօնապէս հերքած չըլլար։ Կ'երեւայ թէ Պ. լրատուն ու իրենները Ֆիլիպէի մէջ իրենց կորսած պատիւը կ'ուզեն Պոլսոյ մամուլով շինել, զայն ալ իրենց ձեռքը գործիք շինել ջանալով—«երած սրտին մխիթարանք»։

Այս խնդիրը թղթակցի մը պաշտօնին հետ բնաւ կապ չունենալուն համար, իբրեւ գործին լրագէկ մէկը, կ'ուզեմ ձեր թղթակիցին առաջ ես պատասխանել, յուսալով որ, անշուշտ ան ալ մեր եկեղեցական ու վարժարանական գործերուն վրայ այլեւս մինչեւ նոր շրջան ամփոփ տեսութիւն մը ընելու չուշանար։ Իսկ Արեւելք բուն խոշութիւնը իր սիւնակներուն մէջ հիւրընկալելու ողջմտութիւնը կ'ընէ անշուշտ, չփոթած մտքերը հանդարտեցնելու համար։

Եթէ չեմ սխալիր, Արեւելքի Ֆիլիպէի թղթակիցը ժամանակին գրած է մեր ներկայ ուսուցիչներու ու վարժարանին գովելի ուղղութեան, անոնց կարեւոր մէկ մասին խղճի մտօք և օգտակար պաշտօնավարութեան վրայ, բան մը՝ որուն հակառակ մինչեւ այսօր երբեք տեղ մը չըրուելէն զատ, նոյն իսկ ուսուցիչներուն ամէնէն ոխերիմ հակառակորդներն իսկ խծբծելու չեն յանդգնած։ Մեր ներկայ ուսուցիչներէն չորս հատը ո՛չ թէ միայն հին պատուելիական կրթական ուղղութեան և «միսը քեզի՝ ոսկորը ինծի»ի ոճրագործ պատուէրին հետեւողներ չեն, այլ իրենց բանաւոր մեթոտով, ազնիւ ձերքերով, մաքուր և օրինակելի բարոյականով Պուլկարիոյ առաջնակարգ ուսուցիչներն են. ուր որ գացած են բուռն պայքար մղած են պատուելիական աւանդամոլութեան դէմ և Պուլկարիոյ շատ մը վարժարանները մեծ բան կը պարտին անոնց. մինչ ձեռքի վրայ բռնուած են։

Այս անուրանալի ճշմարտութենէն վերջ՝ ահա թէ ի՛նչ է Պոլսահայ մամուլին հանգիստն ալ վրդովելու սպառնացող ծանօթ խնդիրը, անոր գլխաւոր շարժառիթներն ու դերակատարները։—

Յիշեալ ուսուցիչները պաշտօնավարելու հրաւիրուած օրէն՝ մասնաւոր շրջանակ մը, չեմ գիտեր ինչ գաղտնի նպատակներով, մինչ հակառակորդ ներկայացաւ, և մութին մէջ… անուանարկելու (!) ջանաց զանոնք, առանց անկեղծ մարդու մը պէս երես առ երես խօսելու։ Ուսուցիչները սակայն, անսայթաք, առանց կարեւորութիւն տալու, իրենց գործը շարունակեցին, իրենց հետ ունենալով աշխարհի մեծամասնութեան մը հիացումն ու յարգանքը, Ուսուցիչներուն կատարելիք գործը շատ բարդ ու կնճռոտ էր. մէկ կողմէն վարժարանին ու աշակերտներուն օգտակար ըլլալ, նախկին պատուելիներուն թափթփուկները մաքրել, միւս կողմէ տղոց յոռի կողմերը շտկել, անոնց մէջ մուտ գտած կուսակցական անհաշտ ատելութիւնը վերցնել, որ երբեմն լով աւելի կը յառաջանար ու մէկ դասարանին աշակերտը միւսին դէմ կռուի լծելու կը սպառնար, և որ նոյն իսկ առիթ տուած է խնդրոյ նիւթ եղող դէպքին։

Ասկէ մէկերկու ամիս առաջ, դասարանի մը ժամանակ, երկու դասարանի աշակերտներ, խիստ անվայել կերպով կը կռուին իրարու հետ։ Բնագիտութեան դասատուն և տնօրէնը տեսնելով վրայ կը հասնի. այս վերջինը իր գաւազանին ծայրովը կռուողները մէկզմէկէ կը բաժնէ (գաւազանով զարնել չհասկցուի) և հանցաւոր տղաներ կ'ապտակէ։ Կէսօրէն վերջ, ըստ առաջնոյն տղաքը կը շարունակեն վարժարան, առանց ցաւ մը իսկ ունենալու։ Ապտակուած տղաքներէն մէկուն հայրը, որ չորս ուսուցիչներուն դէմ խուլ ատելութիւն մը կը սնուցանէ եղեր իր մէջ, մանաւորապէս «առ կաքեկցութեան» ընտրուած ուրիշ մէկ ուսուցիչ մը զրկումով, այս անգամ ալ այն օրուան պատահածը նոյն ուսուցիչէն չափազանցուած իմանալով, յարմար առիթ կը սեպէ վրէժ լուծել ուսուցիչէն։ Կը պատուիրէ զաւկին որ, յաջորդ օրը վարժարան չերթայ և տաքթօրէն «բաբոր» մըն ալ կ'առնէ գլուխը կապուտցած ըլլալուն համար, որ, չմոռնամ ըսելու, տղան ինք խոստովանած է թէ Մարքոզ գիւղի քարերուն վրայ ինկալէն յառաջ եկած է։ Այդ դէպքէն մէկ-երկու օր վերջ, ապտակուած աշակերտին հայրը, հոգաբարձութեան առջեւ ծանր խօսքերով տնօրէնին վրայ կը յարձակի և վարժարանը՝ «Թիմարհանէ» իսկ ուսուցիչները «Թիմարհանէճի» կ'անուանէ, որուն վրայ տնօրէնը այլեւս չկրնալով համբերել կ'ըսէ թէ մենք չենք այն սորուն ուսուցիչներէն որ քու Եարկըեիրը կրակ տալու չափ ստորնանանք։ Հոն, Հոգաբարձութեան առջեւ, օրը օրին (!) վարժարանին մէջ պատահած երեւակայական ապտակներու, ծեծերու ընդարձակ ժուռնալ մըն ալ կը հանէ։

Ջերմերմ վերջապէս ակնարկուած տղուն ծնողքը դատաստանին դէմ դատ կը բանայ երկու բանի համար. մէկ մը Հոգաբարձութեան առջեւ տնօրէնէն անպատուուած ըլլալուն, մէկ մըն ալ զաւակը գաւազանով սաստիկ ծեծուած ըլլալուն համար։ Ինծի անհասկնալի կը մնայ թէ Սուրհանդակի թղթակիցը ինչո՞ւ մէկ դատը միայն միջոցէն կը նետէ, արդեօք անոր համար որ, Հոգաբարձութեան իսկ խոստովանութեամբ տնօրէնը իրաւացի ճանչցուած և անպարտ արձակուած է։ Գալով երկրորդ դատին, դատարանին մէջ տնօրէնը խոստովանած է ապտակած ըլլալը. իսկ գաւազանով ծեծուած չըլլալը հաստատուեցաւ նոյն իսկ ծեծուող տղուն երկդիմի խոստովանութենէն, վկաներու մեծ մասին և ականատես քահանայէն։ Հաստատուեցաւ նաև թէ իբր հիւանդ բնաւ դեղ չէ կերած։ Այս ամէն նպաստաւոր վկայութիւններէն վերջ, դատարանին վճիռը —թէեւ տարօրինակ ու անբացատրելի— անշուշտ ապտակած ըլլալուն համար տրուած է!!! Ու այդ վճիռը ոչ թէ 100 ֆր. և մէկ ամիս բանտարկութիւն է, ինչպէս կ'ուզէ կլլեցնել Սուրհանդակի լրատուն, այլ կամ մէկն է և կամ միւսը, որն որ ընտրէ դատապարտեալը։

Այս վճիռը անարդար սեպելով Տնօրէնը վերաքննութիւն պահանջած է։ Ահա՛ թէ ի՛նչպէս դեռ վերջնականապէս չվճռուած խնդիր մը և պարզ ու փայլուն ճշմարտութիւն մը կը խեղաթիւրուի ժամանակ մը տեղական թերթի մը մէջ, հիմա ալ Պոլսոյ մամուլին մէջ։ Սուրհանդակի լրատուին գո՛ւն համբերէ և երկրորդ վճիռը հաղորդէ։

Չեմ ուզեր խօսիլ նոյն դատին ակնարկուած աշակերտին վրայ բրած բարոյական այնքան յոռի ներգործութեան մասին, որ իր իսկ ծնողքէն օրերով դաս առաւ դատարանին առջեւ սուտ խօսելու, որուն գործ դրած բանի ճիգերը ամէն ինչ յայտնեցին։

Այս ամէնէն վերջ փութամ ըսելու որ, սուտ է այն լուրը թէ՝ վարժարաններու օտար քննիչը անհատապէս քննութիւն բացեր է. ատանկ բան երբեք գոյութիւն ունեցած չէ։ Սուտ է թէ՝ Պ. Պաղճեան Հայր Սուրբը հոն գալուն Թաղականութիւնը կամ Հոգաբարձութիւնը կանոնաւորելէն զատ այդ ապտակի խնդիրին ալ սկսի քննել. իսկ եթէ վարժարանին հորիզոնը մթագնելու կը ջանան այդ էբանեկները, ատ ալ չենք գիտեր։ Այս իրաւ է սակայն, որ փորձով տեսնելով չորս ուսուցիչներուն արդիւնաւէտ պաշտօնավարութիւնը, ընդհ. ժողովէն վերջ, անոնցմէ երեքը նորէն ընտրեցին։ Կեդր. Վարժարանի փայլուն շրջանաւարտներէն երեք ուսուցիչներուն արժանաւոր մէկ ուսուցիչը չընտրուեցաւ վերստին այն պատճառով որ, անոր համար Սուրհանդակի լրատուն սէտ թափթփուկ ու ապիկար ուսուցիչներ թեկնածու չներկայացուցին հակառակորդներու կողմէ։ Իսկ վարժարանը տակն ու վրայ ընել ջանացող խմբակը և անոնց շուրջը պտըտող ուսուցիչները մեծ պարտութիւն մը կրած են և վարժարանէն ալ վերջնապէս մերժուած։

ԴԻՏՕՂ.

Ֆիլիպէ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Չինու դէպքեր

Պ. Բիշոնի նոր հեռագիրը. — Բէքինի Ֆրանսական դեսպան Պ. Բիշոնի օգոստոս 9 թուական տա հեռագիրը Շանկայէն օգոստոս 14 թուականով զրկուեցաւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան.

«Չինու արտաքին գործոց Եամէնը ծանոյց մեզ թէ Լի-Հունկ-Չանկի պաշտօն յանձնուած է հեռագրով բանակցիլ Տէրութեանց հետ։ Բացարձակապէս չենք գիտեր թէ ի՛նչ կը պատահի դեսպանատուններէն դուրս, վասն զի մարտկոցներով և այլն պաշարուած են։ Ինչպէս կարելի է, սակայն բանակցիլ, երբ դեսպանները իրենց իրաւունքները վերստացած ու դեսպանատանց գտնուած տեղերը պարպուած չեն։ Եթէ բանակցութիւնները արգելք ըլլան օտար զինուորներու յառաջացումին որ մեր փրկութեան միակ միջոցն է, Չինացիներուն ձեռքը իյնալու վտանգին մէջ կը գտնուինք։ Չինացի զինուորները տակաւին կը գտնուին Ֆրանսական դեսպանատան թաղին մէջ և բոլորովին դադրեցուցած չեն հրացանաձգութիւնը։ Դեսպանատան բոլոր յարկերը իրենց պարունակութիւններովը այրեցան։ Պաշարուած միակ ատենի պէս անսնունդ կը մնանք։ Տասնչինգ օրուան համար պաշար ունինք՝ ձի, բրինձ և հաց։»

Քանթոնի մէջ.—Քանթոնի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Հայրութէն օգոստոս 14 թուով հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան.

«Քանթոնի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։ Կ'աշխատիմ քաջալերելու փոխարքայի փոխանորդը և իշխանութիւնները։ Սվաթովի մէջ վրդովիչ հանգամանք մը պատահած է միսիոնարներուն և քրիստոնեաներուն դէմ շարժումի։ Փոխարքային հետ որոշեցինք մէկմէկ պատգամաւորներ ղրկել քննութիւն մը կատարելու և բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար։ Իմ կողմէս իմ թարգմանս Պ. Կլիւէնը որոշեցի։ Այդ ձեռնարկութեան աւելի կարեւորութիւն մը ընծայելու և իշխանութեանց ցոյց տալու համար թէ փոխարքան կատարելապէս համաձայն է հիւպատոսարանին հետ, որոշուեցաւ որ թարգման Պ. Կլիւէն և փոխարքային ներկայացուցիչ մանտարինը Բոմեր մարտանաւով ճամբայ ելլեն վաղը։»

—Քանթոնի մէջ կատարուած գաղտնի խուզարկութիւններով երեւան հանուեցաւ թէ բոլոր ամրոցները քանի մը օր առաջ սպառազինուած են թնդանօթներով։ Չինացի պահապան զինուորները կը կազմեն 1000 Մանչու, 2000 Թաթար և 15,000 Սև Դրօշակ՝ ամէնքն ալ Մաւզեր և Ուինչէսթըր հրացաններով զինուած. կան նաև քանի մը հազար տեղացի կամաւորներ։ Քանթոնի մէջ տիրող հանդարտու-

—)(3)(—

«ԹԵՒՆՈ՛Ց Կ'ՈՒԶԵՄ»

ԹՕՔԱՏԻ ԲԱՐՔԵՐԷՆ

—Ո՛հ յարեց Հայկ խելայեղ, կարծես վախնալով որ իր բարեկամը ետ պիտի կրնար առնել իր խոստումը, եթէ յապաղէր գործադրութիւնը։

Ճամբան այցելուն հարցուց Հայկին։

—Հարսնիքը ե՞րբ պիտի ընէք։

—Յառաջիկայ երկուշաբթի։

Ու ա՛լ չխօսեցան։

Այցելուն յանձնեց երեսուն ոսկին Հայկին և մուրհակ մը ստորագրել տուաւ անոր ըսելով.

—Ահա երեսուն ոսկինոց մուրհակ մը, որուն մէջ գրուածին համեմատ բաժնեվճարներով պիտի հատուցանես պարտքդ, երբոր ունենաս։

Հայկ անմիջապէս ստորագրեց մուրհակը — զոր չէր կրնար կարդալ հայերէն չըլլալուն համար — բարեկամին ներշնչած անկեղծութեան վստահելով։

Իրերու վիճակը տարբեր էր սակայն. մուրհակը վաթսուն ոսկինոց էր և պայմանաժամը կը լրանար հարսնիքէն ճիշդ երկու օր վերջը։

Աւելորդ է ըսել թէ այցելուն Մարկոսն էր։

Հարսնիքը կատարուեցաւ սովորական եղանակով։ Հայկ իր մօտը գտաւ Մարիամը, ա՛լ իրն էր ան. երջանիկ էր կատարելապէս։

Հինգշաբթի առաւօտը ծայր տուաւ։ Հայկ առաջին անգամ ըլլալով գործի կ'երթար, երբ հանդիպեցաւ Մարկոսին որ մուրհակը ցուցնելով բռտօրէն դրամ կը պահանջէր։ Հայկ յանկարծակի եկած,

—Ի՞նչ է այս, բարեկամս։

—Ինչ պիտի ըլլայ, ասկէ քանի մը օր առաջ քեզի փոխ տուած վաթսուն ոսկիի գումարիս պայմանաժամը լրացած է, պէտք է որ վճարես հիմայ։

—Վաթսո՛ւն ոսկի… պայմանաժամը լրացա՞ծ… կը հեկեկէր Հայկ ապշած, կարծելով թէ բարեկամը կը բանդագուշէ։

—Ինչո՞ւ կը շուարիս, բարեկամս (!), կարդա մուրհակդ։

—Չեմ գիտեր կարդալ։

—Կարդալ տուր։

Ու մօտակայ փաստաբանի մը երթալով կը խնդրեն որ կարդայ։ Վաթսուն ոսկի… և տասնըմէկ օր պայմանաժամ… այս բառերը միայն կը լսէ Հայկ, ու դառնալով Մարկոսին,

—Երեսուն ոսկի չառի՞ քենէ, այն ալ վաստկիլ և տալու պայմանով։

—Հէ՛, կ'երազէ այս տղան, խածաց Մարկոս կապիտ երեւոյթով։

Զար ծիծաղ մը աւելի կը սեւցնէր իր թուխ դէմքը։

—Ճար չկայ, բարեկամս, եթէ այս գումարը չվճարես այսօր՝ քեզի դէմ դատ պիտի բանամ։

Սառեցուց այս յայտարարութիւնը մեր երիտասարդը, սիրտը քարացած՝ անգութ մարդու մը դէմը կը գտնուէր…։ Ուրիշ տեղէ փոխ չէր կրնար գտնել։ Մարիամին թեւնոցը… ետ չէր կրնար առնել երկու օրէն. և եթէ իսկ առնէր, հազիւ քսան ոսկի պիտի արժէր ան. միւս տասը ոսկին հարսանեկան ծախքերու յատկացուցած էր… ի՛նչ կրնար ընել…։

Յաջորդ օրը Հայկ ինքզինքը բանտը գտաւ իբրեւ պարտական։ Պիտի չկրնար ազատիլ, առանց վաթսուն ոսկին վճարելու…։

Հո՛ն իր մտածման միակ առարկան էր Մարիամը, պաշտելին… հազիւ թէ երեք օր վայելած զայն, ահա սատանի մը ձեռք կը բաժնէր իրմէ… սուր սուր անձկութիւններ կ'աղմկէին իր սիրտը։ Ի՛նչ պիտի ըլլար ան երբ լսէր իր վիճակը…։ Ա՛խ կը զգար թէ իրենց ընտանեկան խաղաղիկ կեանքին մէջ օձ մըն էր սողոսկած… ինչի՞ պիտի յանգէր այս տարտամ կացութիւնը…։ Հո՛դ անձկութեան մրուրը քամեց Հայկ. շիթ մը արցունք չտամկացուց անոր աչքը. այդ պահուն սիրտն էր որ արիւն կը կաթկթէր անձայն…։ Գէթ այդ խաւարչուտ վայրին մէջ եթէ Մարիամ քովը ըլլար՝ անուշ սփոփանքներով պիտի օրօրէր իր տառապանքը…։

Իրիկուն էր ու չէր վերադարձած Հայկ։ Շա՛տ պահպնեցին, բայց վերջապէս Մարիամ ամէն բան իմացաւ և սարսափէն անզգայացած՝ ինկաւ կեսրօջը բազուկներուն մէջ…։

Անցան երեք երկար օրեր ու Հայկ կը մնար հեռու իր պաշտելիէն։

Մարկոս ամէն օր մարդ կը ղրկէր Հայկին ըսելու թէ՝ եթէ կ'ուզէ՝ կրնամ արձակել տալ զինքը, երկու ժամէն պարտքը վճարելու պայմանով։

Երիտասարդը յուսահատ՝ որոշեց վճռական միջոցի մը դիմել։

Յայտնեց Մարկոսի թէ պիտի վճարէր իր պարտքը ձերբազատուելէն երեք ժամ վերջը։

Քանի մը ժամէն Հայկ իր կուրծքին վրայ կը սեղմէր պաշտելին։

Հայկ քաշուեցաւ՝ գործադրելու իր որոշումը. վար իջաւ ու կախեց ինքզինք սա երկտողը թողլով.

«Պաշտելի կինս,

«Ուրիշ ճար չկայ… զիս շրջապատող պարագաները կը բռնադատեն զիս անձնասպան ըլլալու… շատ մի՛ լար վրաս… կը խնդրեմ, թեւնոցդ մէկու մը միջոցաւ Եղիաեան Մարկոսին ղրկես… մնաս բարեա՛ւ, ցտեսութիւն յաւիտենականութեան մէջ…։

Ամուսինդ
ՀԱՅԿ

Քիչ ետքը գործով մը վար իջաւ Մարիամ և տեսնելով Հայկը կախուած… չհաւատաց… ա՛յնպէս կը թուէր իրեն թէ կը զառանցէր… իրականութիւնը սակայն քամահած էր առջեւը, ամուսնին մեռած աչքերուն մէջ մանաւանդ։ Սարսըռաց խեղճ կինը բովանդակ էութեամբը, սոսկումէն կապուտցած, տժգոյն, դողահար, շրթունքը կարկամած առաւ գետինը ձգուած թուղթը և վերագրեալ տողերը կարդաց… ու խելակորոյս, վըշտին սաստկութենէն կարծես ուժովցած, արտասուոր կոծով մը, որ յուսահատութեան միայն յատուկ է, վեր ելաւ, թուղթ մաշխ առաւ և ինքզինք կախեց ամուսնին քով՝ սա տողերը գրելէ վերջ.

«Սիրելի մայրս,

«Ոճիր մը կը նկատեմ վայրկեան մը իսկ ապրիլ ամուսնիս վրայ…։ Քեզի կը թողում թեւնոցս, որ մեր գերեզմանը փորեց… թէեւ զոհ գնաց Հայկս պահանջկոտութեանդ՝ բայց կը ներեմ քեզի, վասն զի անգիտակցօրէն կը գործես եղեր, լածիս նայելով. «Թեւնո՛ց կ'ուզեմ, թեւնո՛ց…։»

Աղջիկդ
ՄԱՐԻԱՄ

ՄԻՍԱՔ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՎԵՐՋ

թիւնը կրնայ խանգարուիլ և օտարականներուն դէմ թշնամութիւններ առաջ բերել, եթէ հիւսիսային կողմը շփոթութիւններ ծագին։ Եւրոպացի մը որ Լի-Հունկ-Ջանկի թարգմանը ու բժիշկն է, իր ընտանիքը Քանթոնէն Հոնկ-Քոնկ կը տանի, վասն զի մօտալուտ շփոթութիւններէ երկիւղ ունի։ Այդ անձը կ'ըսէ թէ Լի-Հունկ-Ջանկ օդերու գէշութեանը պատճառով և մօտալուտ շփոթութիւններէ վախնալով հիւսիսային կողմը կ'երթայ։

Դէպ ի Բէքին. — Թայմզ չորեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ սա երկու հեռագիրները կը հրատարակէ հաղորդուած մասնաւոր թղթակցի մը կողմէ որ դէպի Բէքին քալող արշաւախումբին կ'ընկերանայ։ Այդ հեռագրին առաջինը, որ Հսի-Քուէն ղրկուած է օգոստոս 5 թուականով, կ'ըսէ.

«Միջազգային զինուորներուն ընդհանուր յառաջացումը երէկ սկսաւ կէս օրէն վերջը, երբ Անգլիացիները ու Ամերիկացիները Թիէն-Ձինէն ճամբայ ելան Հսի-Քունի մէջ դիրք գրաւելու համար։ Անգլիացիները կը բաղկանային հրացանաձիգներու չորս գումարտակներէ, հեծելագունդէ մը, հրետանիէ մը, հնդիկ հետևորդներու երեք վաշտերէ և ծովային կիսաբաժինէն, ընդամէնը 3000 հոգի։ Ամերիկացիներուն թիւն էր 2500։ Այդ օրուան իրիկունը, 6000 Ճաբոնցիներ ալ ճամբայ ելան և կէս գիշերին Հսի-Քուի հասան։ Այդ երեք զօրախումբերը՝ անգլիական, ամերիկեան ու ճաբոնական՝ գետակին աջ եզերքին վրայ գործեցին, իսկ Ռուսերը ու Ֆրանսացիները ձախ՝ եզերքին վրայ։ Չինացիները զօրաւոր դիրք մը կը գրաւէին ձախ եզերքին վրայ. աջ կողմերնին Բէքին տանող ճամբան կը գտնուէր և ձախ եզերքին վրայ՝ աջ կողմերնին ալ Բէյ-Հօն։ Կէս գիշերէն երկու ժամ վերջը միջազգային զինուորները սկսան շարժիլ։ Ճաբոնցիները առջևէն կ'երթային։ Անգլիացիները մէջտեղէն և Ամերիկացիներն ալ իբրև պահեստ։ Երբ առտու եղաւ, Ճաբոնցիները գրաւեցին թշնամիին աջ կողմին ծայրը գտնուած մարտկոց մը, որով անգլիական զինուորները սկսան կրակ ընել չինական թնդանօթներուն միջոցաւ։ Երեք ժամ ետքը սաստիկ թնդանօթաձգութիւն մը սկսաւ երկու կողմէն. առիթէն օգտուելով Ճաբոնի հետևակները կանոնաւոր կերպով յաջողեցան՝ մինչև թշնամիին դիրքին առջև հասնիլ։ Քիչ ետքը կրակը դադրեցնելու հրաման տրուեցաւ։ Ճաբոնցիները յարձակեցան բուռն կրակի մը տակ, որ անհելի կորուստներ պատճառեց անոնց, սակայն սուիններով գրաւեցին չինական դիրքը՝ ընդհանուր ծափահարութեանց մէջտեղ։ Այդ միջոցին անգլիական թնդանօթները յաջողած էին թշնամիին կողին վրայ յարձակիլ և կողմնակի ռմբակոծել անոր գլխաւոր պատնէշը։ Կէս գիշերէն վեց ժամ վերջը կրակը բոլորովին դադրած էր և Ճաբոնցիները կը գրաւէին Նան-Սանկը։ Բէյ-Թանկ ամայի էր և Չինացիները բոլորովին նահանջած էին։ Ճակատամարտին նպատակը կատարելապէս իրագործուած էր։ Ֆրանսացիները և Ռուսերը՝ Անգլիոյ նաւային կիսաբաժինին հետ, որոնք Բէյ-Հոյի ձախ եզերքը կը գտնուէին, չկըրցան այդ ճակատամարտին մասնակցիլ, վասն զի ամբողջ երկիրը ողողուած էր, բայց երբ Չինացիները նահանջեցին, Ռուսերը կրցան կարևոր դիրք մը գրաւել երկաթուղիի գիծին վրայ, ուրկէ Չինացիները հեռացած էին։ Միջազգային զինուորները հանգիստ կ'առնեն՝ յառաջացումը շարունակելէ առաջ։ Եամաքուչի ու Կէյլի զօրավարները, որոնք այսօրուան ճակատամարտը պատրաստած ու վարած էին, փափաքող կ'երևան իրենց յաղթութեան պտուղը քաղել՝ կարելի եղածին չափ շուտով յառաջանալով Բէքինի վրայ։»

Երկրորդ հեռագիրն ալ Եանկ-Թունէն օգոստոս 6 թուականով, կ'ըսէ.

«Երկու ժամ ռմբակոծութիւն կատարուելէ ետքը՝ Եանկ-Թունի չինական դիրքը գրաւեցին անգլիական, ամերիկեան ճաբոնական, ռուսական ու ֆրանսական զինուորները։ Գլխաւոր զօրախումբը զոր Ճաբոնցիները կը կազմէին, աջ եզերքին վրայ գործեց։ Թշնամին ետ քաշուեցաւ վնասած։ Երկաթուղիին կամուրջը վնասուած չէ։ Միջազգային զինուորները հանգիստ կ'առնեն պաշարի սպասելով։ Օդը տաք է և ճամբաները լաւ են։ Բէքինի վրայ արագ յառաջացում մը հաւանական է։»

—Լինէվիչ ռուս զօրավարը հետևեալ պաշտօնական հեռագիրը ուղղեց Ռուսիոյ պատերազմական Նախարարութեան օգոստոս 7 թուականով.

«Օր մը հանգիստ առնելէ վերջը, միջազգային զինուորները վերսկսան իրենց յառաջացումը դէպ ի Բէքին։ Այս առտու ժամ 6ին յառաջապահ գունդ մը, Խազախներու խումբ մը, ճաբոնցի հետևակներու երեք վաշտեր և ամերիկեան հրետանի մը, Եանկ-Ձունէն ճամբայ ելան։ Թէև ճամբաները անանցանելի են, սակայն այդ յառաջապահները կրցան յառաջանալ 9 մղոն դէպ ի Բէքին և Նան-Ձայ-Թուն որ Չինու մայրաքաղաքէն երեսուն մղոն հեռուն կը գտնուի։ Միջազգային յառաջապահները հանդիպեցան չինական զօրախումբի մը որ մէկուկէս ժամուան ընդհարումէ մը ետքը ցիրուցան նահանջեց։ Այս լուրերը ստանալուս պէս, միջազգային բոլոր զինուորները երեք թևի վրայ սկսան յառաջանալ. հետազօտիչ Խազախները երկու կողերէն կ'երթային։»

—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն օգոստոս 14 թուականով. — Լինէվիչ զօրավարը վերջին ժամուն կը հեռագրէ, թէ միջազգային զինուորները օգոստոս 9ին Նօ-Սի-Վուն գրաւելէ ետքը դէպ ի Մու-Շան յառաջացան, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։ Թնդանօթաձիգները գոհացուցիչ ընթացք մը ունեցան, թէև ճամբաները շատ գէշ էին զորս Ճաբոնցիները նորոգելու վրայ են։ Չինական զինուորները կը համախմբուին Հսիանկ-Հօ. Հսիէն, ուր մեծ ճակատամարտ մը կը սպասուի։

Օտարներուն դէմ. — Շանկայէն կը հեռագրեն. — Ջունկ-Բինկ-Ֆուէն այսօր ստացուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Չէ-Ջուէնի փոխարքան Բէքինէն հրաման ստացած է բնաջնջել օտարականները, որպէս զի ամենակարճ միջոցի մէջ հեռանան անկէ։

Լի-Հունկ-Ջանկ լիազօր պատուիրակ. — Աւասիկ բնագիրը չինական այն հրամանագրին, որով Լի-Հունկ-Ջանկի լիազօր իշխանութիւն տրուած է հաշտութեան վրայ բանակցելու համար, և որ օգոստոս 7 թուականը կը կրէ.

«Չինու և օտարներու միջև եղած արդի վէճին մէջ, անշուշտ օտարներուն կողմէ թիւրիմացութիւն մը կայ և տեղական քանի մը իշխանութեանց կողմէ պատեհ միջոցներու պակասութիւնը։ Չինքերու ձայնին յաջորդեցին դժբաղդ պարագաներ որոնք բարեկամական յարաբերութեանց խզում առաջ կը բերեն, ինչ որ լաւ պիտի չըլլայ աշխարհի համար։ Ներկայ հրամանագրով Լի-Հունկ-Ջանկը մեր կողմէ լիազօր ներկայացուցիչ կը կարգենք, որպէս զի շահ ունեցող զանազան Տէրութեանց անմիջապէս հեռագրով առաջարկէ թշնամութեանց դադարումը այն բանակցութիւններու միջոցին, զորս մեր կողմէն արտօնուած է կատարել՝ յառաջ գալիք խնդիրները կարգադրելու համար։ Փոխացուցէք կերպով նկատողութեան պիտի առնուին զանազան խնդիրներ և բանակցութեանց արդիւնքը մեր հաւանութեանը պիտի ենթարկուի։»

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ
ԲԷՔԻՆԻ ՄԷՋ

Ուաշինկթըն, 18 օգոստոս. — Չէ-Ֆուի ամերիկեան հիւպատոսը կը հեռագրէ թէ միջազգային զինուորները կատաղի ճակատամարտէ մը ետքը օգոստոս 15ին Բէքին մտեր և շրջապատեր են օտար դեսպանատուները որոնց մէջ գտնուողները ողջ առողջ են։ Ճաբոնցիները կորսնցուցած են հարիւր հոգի և Չինացիները՝ 300 հոգի։

Շանկայ. — Միջազգային զինուորները երկու կողմէն յարձակեցան Բէքինի վրայ։ Ճակատամարտը գրեթէ ամբողջ օրը տևեց։ Միջազգային զինուորները երկու կողմէն քաղաք մտան և ազատեցին օտար դեսպանատուները։ Բոլոր օտարականները ողջ առողջ են։ Ճաբոնցիներուն կորուստն է հարիւր հոգի և Չինացիներունը չորս հարիւրէն աւելի։

Վիլհելմսհէօհ. — Վիլհէլմ կայսրը իր ներկայութեանը ընդունեց մարէշալ Վալտէրսէ կոմսը ու սպայակոյտը։ Կայսրը Վալտէրսէ կոմսին յանձնեց մարէշալի գաւազանը և շնորհաւորեց զայն, անոր յանձնուած պաշտօնին համար՝ Ռուսիոյ մեծազօր կայսեր նախաձեռնութեամբը։ Վիլհէլմ Բ. յոյս յայտնեց թէ արշաւախումբը զօրաւոր երաշխաւորութիւն մը պիտի ըլլայ խաղաղութեան և տէրութեանց միջև փոխադարձ յարգանքի։ Վալտէրսէ կոմսը շնորհակալութիւն մատոյց կայսեր վստահեցնելով որ իր պաշտօնին մէջ արեան մինչև վերջին կաթիլը պիտի թափէ կայսեր և Գերմանիոյ պատւոյն համար։

Լոնտոն. — Շանկայէն կը հեռագրեն թէ անգլիական զինուորները այդ քաղաքը ցամաք ելած ըլլալնուն համար ֆրանսական զինուորները գրաւեր են ֆրանսական ստացուածքը։

Շանկայ. — Լի-Հունկ-Ջանկ միտադիր է Եւրոպա ուղևորիլ՝ հաշտութեան վրայ բանակցելու համար։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Լոնտոնէն օգոստոս 14 թուական հեռագիր մը Մէկֆիքինկէն նոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ այն փորձին վրայ, զոր անգլիացի Քէրինկթըն զօրավարը կատարած էր Էլանտս-Ռիվըրի զինուորներուն օգնելու համար։ Քէրինկթըն զօրավարին զօրախումբը զոր կը կազմէին 600 ձիաւորներ, չորս թնդանօթ և երկու խորտընկէյ, երբ օգոստոս 5ի առտուն Էլանտս-Ռիվըրի մօտ հասաւ, տեսաւ թէ Պոէրները ճամբուն աջ ու ձախ կողմի բլուրներուն վրայ զօրաւոր դիրքեր գրաւած էին՝ դաշտային թնդանօթներով և խորտընկէյներով պաշտպանուած։ Անգլիացի զօրավարը անկարելի դատեց ոև է յարձակում, բայց Պոէրները իրենք յարձակեցան՝ պաշարելով երկու կողերը Անգլիացիներուն որոնք ստիպուեցան ետ քաշուիլ՝ բուռն կրակի մը տակ։ Բրիտանական զինուորները դէպ ի Կրաունթ-Մարիքօ քաշուեցան՝ պարենաւորուելու համար, բայց Պոէրները կը հալածէին զանոնք։ Գիշերը բան մը չպատահեցաւ Կրաունթ-Մարիքօյի մէջ, բայց առտուն սաստիկ թնդանօթաձգութեան մը ձայները լսուեցան Զէէրուսթի կողմէն։ Պոէրներն էին որ Բլայնֆոնթայնի մէջ կիրճ մը կը գրաւէին՝ Քէրինկթընի զօրախմբին ետևի կողմը՝ Կրաունթ-Մարիքօյի և Զէէրուսթի մէջտեղը։ Պոէրները յարձակեցան պաշար փոխադրող անգլիական խումբի մը վրայ զոր գրաւեցին, ինչպէս նաև չորս խոշոր սայլեր։ Պոէրները փորձեցին կասեցնել Քէրինկթընի զօրախումբին գնացքը, բայց ետ մղուեցան։ Անգլիացիները օգոստոս 7ի առտուն Զէէրուսթ հասան։

—Մէյֆքինկէն օգոստոս 14 թուականով կը հեռագրեն թէ թէև ընդհարում մը կատարուեր է անգլիական շրջուն պահակախումբի մը և Պոէրներուն միջև. Առաջինները ունեցան երկու վիրաւոր։ Անգլիական շրջուն պահակախումբը հեծելագունդի մը օգնութեամբ կրցաւ Մէյֆքինկ դառնալ։

—Հոր դէր գնդապետին զօրախումբը որուն համար ըսուեցաւ թէ Էլանտս-Ռիվըրի մէջ Պոէրներուն ձեռքը գերի ինկած է, այդ տեսակ արկած մը չէ ունեցած. միայն քիչ մը կորուստ տուած է։

—Բարեյուսոյ Գլուխէն օգոստոս 14 թուականով կը հեռագրեն թէ Պոէրները վնասեր են Նիւ-Բէյլի հիւսիսային կողմէ եօթը մղոն հեռուն երկաթուղիի գիծին և կտրեր են հեռագրական թելերը, բայց կարելի եղեր է շուտով նորոգել զանոնք։

—Բրէթորիայէն օգոստոս 13 թուական հեռագրի մը նայելով, Անգլիացիները, երէկ, Բոշֆսթրումի մօտ Տէվէթ զօրավարին հետ կատարուած ճակատամարտի մը պահուն թնդանօթ մը ձեռք անցուցեր են։ Երկաթուղիի գիծին ամբողջ երկայնքը յարձակումները կը շարունակուին։ Քանի մը օրէն պիտի սկսի դատաստանը այն անձերուն որոնք, ինչպէս ծանուցինք, դաւադրութիւն մը նիւթած էին Լորտ Ռոպէրթսի դէմ։

—Չէրթըրս Ընկերութեան կողմէ Լոնտոնի և գաղթային կամաւորներուն տրուած հարիւր ագարակներու իւրաքանչիւրը երեք հազար էքթար տարածութիւն ունի։ Ընկերութիւնը արջառներ պիտի բաշխէ նոր գաղթականներուն. նաև իւրաքանչիւրին 25 անգլիական ոսկի։

—Մազէրուէն կը հեռագրեն թէ Անգլիացիները վեց հազար ձիեր և բաղմաթիւ արջառներ գրաւեր են զորս Պոէրները ճարտարութեամբ պահած էին կիրճերուն մէջ։

ԻՏԱԼԻՈՅ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը Խորհրդարանին պատգամաւորութիւնը ընդունած միջոցին ըսեր է որ օտար երկիրներէ քանիցեց հազար ցաւակցական հեռագիրներ ստացած է։ Մարկըրիթա թագուհին Վենետիկ գացած է անպաշտօն կերպով, ուր քանի մը օր մնալէ ետքը Բէլարոլօ պիտի երթայ։ Բորթուկալի Մարիա Բիա մայր թագուհին, որ Օբորթոյի դուքսին հետ Էքս-լէ-Պէն գացած է, տասը հազար ֆր. ղրկեր է Հռոմի քաղաքապետութեան՝ աղքատներուն բաշխուելու համար։

ՌՈՒՍ կառավարութիւնը 1900ին ցամաքային բանակին ու նաւատորմին համար առնուելիք նոր զինուորներուն թիւը 297,000 որոշած է։

ԲԷՇԹԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ հունգարական Խորհրդարանը հոկտեմբերին պիտի լուծուի և ընդհանուր ընտրութիւնները նոյեմբերին պիտի կատարուին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ. — Պէլկրատի ռուս գործակատարին և Բեդերսպուրկի սերպ գործակատարին տեղ դեսպաններ պաշտօնի պիտի կոչուին։

ՃԱՊՈՆ ալ ունի առաքինութեան իր մրցանակը։ Վերջերս Թօքիոյի կառավարիչը այդ մրցանակը տուաւ Ռիքի Վաքաեամա անուն 15 տարեկան աղջկան մը որ վեց տարեկանէն ի վեր դիւցազնական անձնուիրութիւն մը ունեցած է իր ծնողքին համար՝ անկարող և հիւանդոտ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Տէօյչլանտ նոր շոգենաւը երեքշաբթի օրը Նիւ-Եորք ժամաներ է՝ այդ ուղևորութիւնը կատարելով հինգ օրուան, 11 ժամու և 45 վայրկեանի մէջ։ Տէօյչլանտ ժամը 23 հանգոյց արագութիւն ունի։ Մէկ օրուան մէջ մինչև 552 մղոն տեղ գացած է։

ՀՌՈՄԻ երկաթուղիի արկածին համար զոր հեռագիրը ծանոյց, հետզհետէ սրտաճմլիկ մանրամասնութիւններ կ'առնուին։ Պէլճիքայի պատուիրակներէն Պիւֆէն հիւանդանոց տարուեցաւ, վասն զի ձախ սրունքը կոտրած է և վաղուան օրուան դարմանի մը պէտք ունի։ Զօրավարին տղան ալ վիրաւորուած է. ասոր կինը գլխէն վէրք մը ստացած ըլլալով երեսուն օրուան դարմանի պէտք ունի։ Զօրավարին թիկնապահին ձախ ուսն ալ հազիւ երեսուն օրէն պիտի աղէկնայ։ Արկածին վայրը տասնչորս դիակներ գտնուեցան որոնց մէջ կին մըն ալ կայ։ Ասոնց շատին ո՛վ ըլլալը տակաւին կարելի չէ եղած հաստատել, բայց պէլճիքական պատուիրակներէն զատ, մեռեալներուն ու վիրաւորներուն մէջ օտարական չկայ։ Հիւանդանոցներու մէջ դարմանուող վիրաւորներուն թիւն է 31. ասոնցմէ զատ ուղղակի իրենց տուները տարուածներ ալ կան։ Անցեալ երկուշաբթի Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին հիւանդանոցները այցելեցին արկածին զոհերուն որպիսութիւնը հարցնելու համար։ Բաւական ատեն կեցան Պէլճիքացի ու Իտալացի վիրաւորներուն քով։ Ժողովուրդը խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրաւ Նոյին Վեհափառութեանց։ Արկածին վայրը գտնուած դիակներուն հագուստները պատռտուած են և այն տեսակ դիրքի մը մէջ կը գտնուին, ուրկէ կը հասկցուի թէ յուսահատ ջանքեր ըրած են ազատելու համար։ Ո՛վ ըլլալնին չստուգուած դիակները թաղուեցան անոնց լուսանկարները առնուելէ ետքը։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը ու Էլէնա թագուհին շատ զգածուած այդ արկածէն որ Ումպէրթօ թագաւորին մեռնելէն տասնչորս օր ետքը պատահեցաւ, պարզ կառքով մը արկածին վայրը փութացին։ Ժողովուրդը մեծ խանդավառութեան մէջ է իր Վեհապետին այդ ընթացքին համար։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց ջախջախուած կառախումբին պաշտօնեաներէն Սոսամ և Քուէյլինի անուն անձերը որոնք կանոնական նշանը չէին տուած թէ հակառակ կողմէն կառախումբ մը կու գայ։

ՑԷԹԻՆԵԷՆ կը գրեն թէ Սև Լերան Նիքոլա իշխանին գահակալութեան 40րդ տարեդարձը, օգոստոս 15/28, հանդէսով պիտի չտօնուի, Իտալիոյ արքունիքին սուգին պատճառաւ։

—Ռուսիոյ կայսրը իր և Ալեքսանդր Բ. ու Ալեքսանդր Գ. կայսրերուն կենդանագիրները նուիրեր է Սև Լերան իշխանին։ Կենդանագիրները ականակուռ շրջանակներու մէջ առնուած են։ Ցարը ղրկած է նաև շնորհաւորութեան ինքնագիր նամակ մը։

ՌՈՒՍԻՈՅ կայսրը, Յունաստանի Մարիա իշխանուհիին ռուսական մեծ դուքսի հետ մը ամուսնանալուն առթիւ, զանազան պատուանշաններ տուաւ Յունաստանի նախարարապետին, դատական նախարարին, Աթէնքի մետրապոլիտին և ուրիշ պաշտօնատարներու։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ մէջ նոր սովէ մը կը վախցուի և քոլերան հետզհետէ կը ճարակի։ Պոմպէյի մէջ, յուլիսի վերջերը օրական երեք հարիւր հոգի մեռեր են քոլերայէ։ Բէնճապի մէջ մինչև յուլիս 7, վարակուածներուն թիւն է 15,702 և մեռեալներունը՝ 8,312։ Հիւանդութիւնը նոյն վեց նահանգներ ճարակած է։ Ահմէտապատի մէջ բոլոր գործարանները դադրած են և երեսուն հազար հոգի փողոցները կը պտտին անօթի։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պէկրատ, 18 օգոստոս. — Սրէչքովիչ զօրավարը հրամանատար կարգուեցաւ գործօն բանակին՝ Միլան նախկին թագաւորին տեղ։ Մարքովիչ զօրավարն ալ սպայակոյտի պետ կարգուեցաւ։

Բարիզ. — Արուեստահանդէսին մրցանակներու բաշխման առթին Հանրապետութեան Նախագահը որ եռանդագին ողջունուեցաւ, ճառ մը խօսեցաւ, յոյս յայտնելով որ Արուեստահանդէսը աւելի պիտի զօրացնէ տէրութեանց նոր համերաշխութիւնը և պատճառ պիտի ըլլայ որ միջազգային վէճերը բարեկամաբար կարգադրուին։ Խաղաղութիւնը աւելի պիտի հաստատէ, թոյլ պիտի տայ աւելի մօտէն տեսնել այն նպատակը որուն կը ձգտին բոլոր վեհանձն հոգիները և պիտի նպաստէ մշակութեան նուաճելուն ու եղբայրակցութեան իրականացմանը։

—Արուեստահանդէսին մրցանակաբաշխութեան հանդէսին առևտրական նախարար Պ. Միլրան ալ ճառ մը խօսեցաւ։ Բարձրագոյն մրցանակին որուն նախագահն էր Պ. Լէոն Պուրժուա, քննեց 75,531 ցուցադրիչներ։ Տուած մրցանակներուն գումարն է 42,790 որոնց 2827ը՝ մեծ մրցանակ և 8166 ոսկի չքադրամ։ Ցոյց դատաստանական ճիւղին մէջ երկու մեծ մրցանակները շահեցան Ալլիանս Ֆրանսէզը և քրիստոնեայ վարժարաններու եղբայրներու հաստատութիւնը։

—Ռուս դեսպանատունը բացարձակապէս կը հերքէ այն լուրը թէ Ցարը Բարիզ պիտի այցելէ։

Բեդերսպուրկ. — Նիքոլա Բ. կայսրը ու կայսրուհին Քալոնկա գացին, ուր ներկայ պիտի գտնուին մեծ ռազմափորձերուն։

Վիլհէլմսհէօհ. — Աւստրիոյ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ տրուած մեծ հացկերոյթին ատեն Վիլհէլմ Բ. բաժակ պարպեց իր հաւատարիմ բարեկամին ու դաշնակցին կենացը։ Նաև շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր այն մաղթանքներուն առթիւ զորս Վիլհէլմ կայսեր ու Վալտէրսէ կոմսին համար ըրած էր՝ այս վերջինը Չինու մէջ միջազգային զինուորներուն ընդհանուր հրամանատար կարգուելուն առթիւ։

Վիեննա. — Ամբողջ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ մեծ շքեղութեամբ տօնուեցաւ Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձը։ Ամէն կողմ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան և հանդէսներ կատարուեցան։ Լրագիրները դրուատալից յօդուածներ հրատարակեցին Ն. Վեհափառութեան համար։

Իշլ. — Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձը մեծ հանդէսով տօնուեցաւ։ Կայսրը համակրական խանդավառ ցոյցերով ողջունուեցաւ։

Շաբաթ օրուան Վերջին Ժամու հեռագիրները լրագրոյս երկրորդ տպագրութեան մէջ միայն դրուած ըլլալով, այսօր կը փութանք նորէն հրատարակել։

ԼՈՆՏՈՆ, 17 օգոստոս. — Լրագիրները սա հեռագիրը կը հրատարակեն Շանկայէն. — Շանկայի մանտարինները տեղեկութիւն առին թէ Թուան իշխանը և բանակին ու Պոքսըրներուն գլխաւոր մասը օգոստոս 7ին Բէքինէն հեռացած են դէպ ի Հայէն-Ֆու։ Միջազգային զինուորները օգոստոս 15ին սկսեր են Բէքինի վրայ յարձակիլ։ Չի կարծուիր որ երկար ընդդիմութիւն մը ըլլայ։

ՇԱՆԿԱՅ. — Միջազգային զինուորները օգոստոս 15ին Բէքին մտան։ Կը կարծուի թէ Նուն-Ջիքէթ զօրավարին զինուորները Շէնէյ գացած են՝ պաշտպանելու համար Թուան իշխանին և միւսներուն փախուստը։

—Լի-Հունկ-Ջանկ հեռագիր մը ստացաւ ծանուցանող թէ միջազգային զինուորները օգոստոս 15ին Բէքին մտեր են, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։

—Վաղը անգլիական զինուորներ պիտի հասնին Շանկայ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Թագուէն 14 օգոստոս թուականով կը հեռագրեն. — Ճաբոնցիք 12 օգոստոսին գրաւեցին Թունկչուն (Բէքինէն 10 մղոն հեռու), առանց դիմադրութեան հանդիպելու։

ԼՈՆՏՈՆ. — Առտուան թերթերը կը ծանուցանեն թէ Հոնկ Քոնկէն և Ուաշինկթընէն առնուած լուրերու համաձայն դաշնակից զինուորները Բէքին հասած են։

—Պ. Պրոտրիք Ուէլլէյի մէջ ճառ մը արտասանելով ըսաւ թէ իր կարծիքով Չինաստանի կացութիւնը այս վերջին օրերը անհամեմատ աւելի պարզուած է։ Ըսաւ թէ անշուշտ ամէն մարդ լաւ աչքով պիտի նայի Վալտէրսէ մարէշալին ընդհանուր հրամանատար անուանուելուն, բան մը որուն հաւանութիւն յայտնած են Տէրութիւնները։ Մասնաւորաբար Անգլիա իր շահերը հաւասարած է յաճախ Գերմանիոյ շահերուն հետ։ Պ. Պրոտրիք կը յուսայ թէ դաշնակից զինուորները իրարու հետ ընկերաբար պիտի վարուին։

ԲԱՐԻԶ. — Էքօ տը Բառի կը ծանուցանէ թէ Ցարը առաջիկայ սեպտեմբեր 15ին կամ 17ին պիտի այցելէ Բարիզ։ Ցարուհին չպիտի ընկերանայ իրեն։

ԼՈՆՏՈՆ. — Լուրէնսօ-Մարքէզէն Տէյլի Մէյլի կը հեռագրեն թէ Թրանսվալի հիւպատոսին կողմէ տրուած լուրի մը նայելով, Նախագահ Շթայն մեռած է եղեր։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պոլսոյ աստիճան տրուեցաւ պետական Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանին ընդհանուր դատախազ Նազըմ պէյի։ Իւլայի երկրորդ աստիճան, Աթէնքի օսմ. դեսպանատան գործակատար Իսմայիլ Սաֆա պէյի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ մաքսային Խորհուրդին անդամ Զէյն-էլ-Ապէտին էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ մաքսային վերատեսչութեան թարգմանութեանց սենեակին քարտուղարներէն Արսէն էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Սէլանիկի նահանգին տէֆթէրտար Բէճմայ էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ եւմտական նախարարութեան ընդհանուր արձանագրութեանց տեսուչ Սատըգ պէյի և օգնականին՝ Ահմէտ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Զօրանոց-ռազմական-զինուորներուն գնդապետ Խօժէր պէյի։

—Իժթիազի արծաթ չքադրամ Տրապիզոնի նահանգին տէֆթէրտար Ապտիւրահման էֆ.ի և Տրիպոլիսի նահանգին տէֆթէրտար Օսման էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Հայրենիք» Բիւզակ լրագիրը կանոնի հակառակ հրատարակութիւն մը ըրած ըլլալով, այսօրուընէ սկսեալ անպայման կերպով դադրման դատապարտուեցաւ։»

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ. — Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Պուլկարիոյ և Արևելեան Ռումէլիի իսլամ և ոչ-իսլամ կայս. հպատակները՝ օսմ. գոմիսէր Նէճիպ էֆ. Մէլհամէի հովանաւորութեամբ հանգանակութիւն մը ձեռնարկած են Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձին օրը գեղարուեստական նուէր մը մատուցանելու համար Ն. Վեհափառութեան։ Պատրաստուած նուէրը ձոյլ ոսկիէ ու արծաթէ փոքրալիր շէնք մըն է արևելեան ոճով. չորս կողմը սանդուղներ կան ու գուռներով։ Շէնքին մէջտեղը կայ գմբէթ մը սիւներու վրայ՝ ամէնքն ալ նրբակերտ քանդակներով զարդարուն։ Սիւներուն վրայ արձանագրուած են Վեհ. Սուլթանին գահակալութենէն Ն. Վեհափառութեան երկրաշէն գործերը և կատարուած յառաջդիմութիւնները։ Պուլկարիոյ ու Արևելեան Ռումէլիի իսլամներուն և ոչ-իսլամներուն կողմէ յատուկ պատգամաւորութիւն մը Կ. Պոլիս պիտի գայ այդ նուէրը մատուցանելու համար Վեհ. Սուլթանին։ Սոֆիայի գոմիսէր Նէճիպ էֆ. Մէլհամէ որոշած է որ գահակալութեան տարեդարձին առթիւ խրախճանութիւնները և լուսավառութիւնները երեք օր և երեք գիշեր կատարուին։ Այդ առթիւ ամէն տարուընէ աւելի մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին։ Ամէն օր հացկերոյթներ և ամէն գիշեր պարահանդէսներ պիտի տրուին։ Բարիզէն Քոթիյեոնի գեղակերտ առարկաներ պիտի բերուին։ Ֆէրտինանտ իշխանին պահակախումբին նուագածուները ամէն օր պիտի նուագեն գոմիսէրութեան պաշտօնարանին առջև։ Հիմակուընէ հրաւիրագիրներ ղրկուած են ամէն կողմ։ Պուլկարիոյ և Արևելեան Ռումէլիի գլխաւոր քաղաքները բնակող Իսլամները երախտագիտութեան և շնորհաւորութեան ուղերձներ կը պատրաստեն Վեհ. Սուլթանին մատուցանելու համար։

—Ասորիներու Պատրիարք Տ. Ապտիւլ-մէսիհ գեղարուեստական վերտառութիւն մը կը պատրաստէ որ Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձին օրը պիտի մատուցուի Ն. Վեհափառութեան։

—Էնկիւրիի մէջ Սէնայի վարժարանի մը հիմնարկէքը պիտի կատարուի նոյն օրը։

—Պոմպէյի իսլամները մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձը մեծ շքեղութեամբ տօնելու համար։ Հարկ եղած ծախքը հոգալու նպատակով հանգանակութիւն մը ձեռնարկուած է և կը յուսացուի թէ հինգ հազար րուբի հաւաքուի։ Պոմպէյ քաղաքը նոյն օրը պիտի լուսավառուի և գլխաւոր փողոցներուն մէջ յաղթական կամարներ պիտի շինուին Վեհ. Սուլթանին համար բարեմաղթութիւններ պարունակող վերտառութիւններով։ Քաղաքին մզկիթները եօթը գիշեր պիտի [illegible] սազարդուին. բոլոր Իսլամները օսմ. [illegible] կուրծքերնուն կախելով կայս. [illegible] կրող չքադրամ մը։ Պոմպէյի իսլամները տեղւոյն օսմ. հիւպատոսին միջոցաւ [illegible] ուղերձ մը պիտի մատուցանեն Վեհ. Սուլթանին։ Ուղերձը պիտի դրուի ոսկի [illegible] կղկղի մը մէջ՝ [illegible] մանդներով զարդարուած։ [illegible] ռականները մէկ շաբաթ իրենց [illegible] ները գոցելով հանդէսներ պիտի [illegible] րեն։ Հայտէրապատի Իսլամներն ալ [illegible] գանակութեան ձեռնարկած են [illegible] խրախճանութիւններ պիտի կատարեն։

—Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքը և Ս. Յարութեան տաճարին [illegible] մէջ մէկ աղբիւր շինել կու տան Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձին առթիւ։ Աղբիւրներուն վրայ [illegible] լարերէն, թուրքերէն և յունարէն [illegible] նագրութիւններ պիտի գանուին։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ՏԱՐԵԴԱՐՁ[illegible] Վեհ. Սուլթանը հեռագրով շնորհաւորեց Աւստրիոյ Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր ծննդեան 70րդ տարեդարձը։

—Կայսերական իշխան Բարձր. [illegible] հանէտտին էֆէնտի, կայս. [illegible] սպայակոյտին միւշիր Շաքիր [illegible] արարողապետ Իպրահիմ պէյ [illegible] օրը, աւստրիական դեսպանատուն [illegible] ցին և Վեհ. Սուլթանին կողմէ [illegible] ռական այցելութիւն տուին [illegible] պան Պարոն ֆոն Քալիչէ։ Միւր[illegible] սին էֆէնտի ու հետևորդները [illegible] նավայել պատիւներով ընդունուեցան [illegible] դեսպանին ու պաշտօնեաներուն կողմէ։

—Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեաներ, շաբաթ օրը, աւստրիական դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։ Նոյն օրը դեսպանատան մէջ կատարուած շնորհաւորութիւններու միջոցին դեսպան Պարոն ֆոն Քալիչէ պատասխանելով աւստրիական գաղթականութեան պատգամաւորին [illegible] բանախօսութեանը, համառօտ կենսագրութիւնը ըրաւ Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր, [illegible] լով անոր բարձր ձիրքերը։ Դեսպանը յիշեց թէ կը մօտենայ այն օրը, ուր պիտի տօնուի Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25րդ տարեդարձը։ «Երջանիկ եմ, յարեց Պարոն ֆոն Քալիչէ, ծանուցանելով այս պարագան։ Նկատողութեան առնելով Վեհ. Սուլթանին և Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր միջև եղած բարեկամական լաւ յարաբերութիւնները, երկու երկիրներուն դրացիական բարեւոք յարաբերութիւնները ու Վեհ. Սուլթանին տածած զգացումները աւստրօ-հունգարական հպատակներուն նկատմամբ և Աւստրիացիներուն ու Հունգարացիներուն Թուրքիոյ մէջ վայելած ապահովութիւնը, յայտնի է թէ աւստրօ-հունգարական գաղթականութիւնն ալ պիտի ուրախանայ այդ յոբելեանին առթիւ և պիտի միանայ Վեհ. Սուլթանին հպատակներուն շնորհաւորութիւններ մատուցանելու և այդ առթիւ կատարուելիք հանդէսներուն մասնակցելու համար։» Շաբաթ գիշեր դես[illegible] պանատան Եէնիգիւղի ամարանոցին [illegible] շքեղ սեղան մը տրուեցաւ։ Թէ՛ ամա[illegible] նոցը և թէ պահականատը լուսավառուած էին։

—Յունաց պատրիարքական փոխանորդը շաբաթ օրը աւստրիական դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմը մօտերս Սէլանիկի նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։

ԱՄԱՍԻԱ. — Եւմտական նախարարութիւնը այսօր պիտի սկսի մէկ մէկ ամսթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

ՈՒՄՊԵՐԹՕ թագաւորին յուղարկաւորութեանը ներկայ գտնուելու համար Հռոմ ղրկուած օսմ. պատուիրակութիւնը շաբաթ օրը մայրաքաղաքս դարձաւ Արևելեան Ճեպընթացով և ուղղակի կայսերական պալատ գնաց։ Պատուիրակութեան [illegible] Թիւրքխան փաշա Վեհ. Սուլթանին մատոյց Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին շնորհակալութիւնները։

ԳՈՍՈՒԼԱՅԻ պաշտօնաթերթին [illegible] տեսնեալը կ'արտատպէ Սէրվէր.

«Պուլկարիոյ Սոպրանիէէն անդամ [illegible] սիլ Բանչով էֆ. ճառ մը խօսելով [illegible] է թէ Ռումէլիի նահանգներուն մէջ [illegible] կար կրօնական պաշտօնեաներուն [illegible] լաւ չեն վարուիր. նաև յարեր է [illegible] սահմանագլուխին վրայ զինուորներ [illegible] հաւաքուին։ Բանչով էֆ. անիրաւ [illegible] վասն զի կայս. զինուորներուն սահ[illegible] նագլուխին վրայ երևումը ոև է [illegible] նական հանգամանք մը չունի։ [illegible] ներու և հիւանդանոցներու շինութ[illegible] պատճառով հարկ եղած է զինուոր [illegible] կել։ Գալով Պուլկարներուն, [illegible] չեն խոշտանգուիր, այլ անոնց կրօնական հաստատութիւնները և եկեղեցիները [illegible] մէն ատենէ աւելի կը պաշտպանուին։ Այդ երեսփոխանը կ'ըսէ նաև թէ [illegible] բազոլիտի փոխանորդը պարտաւորուած է Կ. Պոլիս բնակիլ, վասն զի իրեն վրայ [illegible]

յարձակողները ձերբակալուած չեն։ Բոլորովին կը հերքենք այդ պարագան, յաւելով նաեւ թէ անոր Կ. Պոլիս բնակիլը կարծեցեալ խռչտանգումներուն պատճառով չէ։ Տեղական կառավարութիւնը թէեւ երբեմն քանի մը հոգի դատաստանի ենթարկեց, բայց յետոյ արձակեց զանոնք՝ անմեղութիւննին օրինաւորապէս հաստատուած ըլլալուն համար։»

ՕՍՄ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ դիմողներէ անոնք որ բարձրագոյն վարժարաններէն վկայական չունին, սա առարկաներուն վրայ քննութիւն պիտի տան.

Կրօնագիտութիւն.—Արաբերէն (քերականութիւն և համաձայնութիւն).—Պարսկերէն (թարգմանութիւն).—Օսմ. գրականութիւն և պաշտօնագիրներու խմբագրութիւն. — Ջափագիտութիւն (թուաբանութիւն, պարզ գրահաշիւ, եռանկիւնաչափութիւն, երկրաչափութիւն և տիեզերագրութիւն).—Բնական գիտութիւններ (բնագիտութիւն, մեքենագիտութիւն, գործարանաւոր ու հանքային քիմիագիտութիւն, բուսաբանութիւն, կենդանաբանութիւն, երկրաբանութիւն).—Իսլամական և օսմ. աշխարհագրութիւն.—Ընդհանուր և օսմ. պատմութիւն.—Ֆրանսերէն (քերականութիւն, համաձայնութիւն և թարգմանութիւն).—Տնտեսագիտութիւն։ Ի հարկին կատարուելիք մրցման քննութիւններն ալ վերոգրեալ առարկաներուն վրայ պիտի ըլլան գրաւոր։ Այսօր հրատարակուած Պաշտօնական Ձեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ դիմումներու պայմանաժամն է օգոստոս 5էն 15, անկէ վերջը եղած դիմումները պիտի չընդունուին։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Պեժէ նամակ մը ուղղելով Մոնիթէօրի կը ծանուցանէ թէ ֆրանսական դեսպան Պ. Քոնսթանի կողմէ իրեն տրուած այցելութիւնը լոկ բարեկամական է և թէ պաշտօնական ո և է բանակցութիւն չէ կատարուած։ Վարչական Խորհուրդին անդամ Պ. Օպուանօ ալ դիտելով է որ այդ միջոցին հոն գտնուած է։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ շինութեան ծախքին համար Տրապիզոնի նահանգին մէջ 15,000 ոսկիի հանգանակութիւն պիտի կատարուի։

—Հիճազի երկաթուղիին գիծին անցնելիք տեղերը սահմանելու պաշտօն ունեցող երկրաչափներէ ոմանք կարծիք յայտներ են որ գիծը Սուլթանիէէն անցնի միւսները առեւտրական տեսակէտով յարմար դատեր են որ ուրիշ ճամբէ մը անցնի։ Ջեննէաս պաշտօնարանը ծանուցեր է թէ պէտք է կայս. Իրատէն գործադրել՝ այսինքն գիծը Հիճազի ուխտագնացութեան ճամբէն անցընել։

ՃԻՍՐԸ ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՓԱՇԱՅԷՆ կը գրեն թէ Հասքէօյի կառավարիչ Պ. Բէթրով՝ քանի մը պաշտօնեաներու հետ՝ օգոստոս 9ին սահմանագլուխին վրայ հանդիպեր է Մուսթաֆա Փաշայի գայմագամ Մէհմէտ Իզզէթ պէյի և օսմ. ուրիշ պաշտօնեաներու։ Նախաճաշ մը տրուելով Պ. Բէթրով բաժակ պարպեր է Վեհ. Սուլթանին կենացը։

ՊՈՒՔՐԷՇԻ Օսմ. դեսպանը ծանոյց Բ. Դրան թէ Ռումանիոյ կառավարութիւնը պատրաստ է առեւտրական նոր դաշնագիր մը կնքման համար բանակցութեան մտնել, եթէ Բ. Դուռը վեց ամսուան համար դադրեցնէ մաքսային յաւելուածական սակացոյցին գործադրութիւնը։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Ռումանիոյ կառավարութիւնը մտադիր է աւելի խիստ կանոնագիր մը հրատարակել Ռումանիոյ մէջ օտարականներու բնակութեանը համար։ Ասոնցմէ անցագիրէն զատ նաեւ հիւպատոսներու կողմէ տրուած վկայական մըն ալ պիտի պահանջուի։ Բնակութեան համար ալ արտօնագիրներ պիտի տրուին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ հեռագրաթելերուն շատերը վնասուեր են վերջին փոթորիկներուն տեւն։

ՅՈՒՆԱՅ Ս. Պատրիարքը իր հիւանդութիւնը տակաւին չարունակուելուն համար, բժիշկներուն խորհուրդով մէկ ամիս Հէյպէլի կղզին պիտի բնակի օդափոխութեան համար։

ՍԹԱՆՔՕՅԷՆ կը հեռագրեն Իգտամի.—«Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազը որուն կայս. Իրատէ մը հրամայած էր անձամբ կատարել Սթանքօյի տիկանութեան պաշտօնարանին մէջ գործուած զեղծումները, հոս իր պաշտօնը աւարտեց։ Ընդհանուր դատախազը քանի մը օրէն Հռոդոս պիտի դառնայ՝ ոստիկան-զինուորներու հարիւրապետը հարցաքննութեան ենթարկելու և քննութեանց տեղեկագիրը ձեռնհաս պաշտօնարանին մատուցանելու համար։»

ՇԷՅԽ-ՈՒԼ-ԻՍԼԱՄԻ Դրան պաշտօնեաներուն հրամայուեցաւ որ իրենց պաշտօնը լաւ գործադրեն և ժամանակին իրենց գործին գլուխը գտնուին, դիտնալով որ անսաստողները պիտի պատժուին։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ գործառնութիւնները աւելի կանոնաւորելու և տէրութեան հասոյթները աւելցնելու համար քանի մը օրէն յանձնաժողով մը պիտի կազմուի՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն։

Բ. ԴՈՒՌԸ խորհրդակցութիւն կը կատարէ թէ նահանգաց կեդրոններուն մէջ հաստատուելիք միջնակարգ դպրոցներուն ծախքը ի՛նչ եղանակով պիտի հոգացուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատունը խնդրած է կայս. կառավարութենէն որ Ֆրանսական հպատակ երկրագործներն ալ օգտուին Երկրագործական Պանքային ընծայած դիւրութիւններէն։ Բ. Դուռը այդ առթիւ ձեռնհաս պաշտօնարանին կարծիքը ուզած է։

ՆԱՐԻՆՋ.—Սուրիական Տրիպոլսոյ նարինջ մշակողները նկատելով որ այդ բերքին սպառման գլխաւոր կեդրոններն են Կ. Պոլիս ու Ռուսիա, նկատելով որ իրենց նարինջները Կ. Պոլսոյ մէջ իտալական բերքերէն աւելի ծանր մաքսի մը ենթակայ են, որով իտալականը աւելի կը սպառի և նկատելով որ ռուս կառավարութիւնը 300 նարինջ պարունակող սնտուկի մը մաքսը 30էն 45 ղրուշի բարձրացուցած է, ուստի խնդրած են որ օսմ. կառավարութիւնը պաշտպանէ իրենց շահերը։

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ մաքսատան մէջ գործուած զեղծումները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը աւարտեր է թիֆթիքներու մասին կատարած քննութիւնը։ Այդ առթիւ, կ'ըսէ Իգտամ, կարելի չէ եղած հաստատել թէ վաճառականները մասնակցութիւն մը չունին այդ գործին։ Յանձնաժողովը ձեռնարկած է թէ՛ մաքսատան և թէ ապրանքներու փոխադրութեանց Ընկերութեան զեղծում գործող պաշտօնեաներու մասին մանրազնին քննութեան։ Իգտամ կը յարէ թէ վաճառականներու պատկանող թիֆթիքներէն ութպատիկ մաքս առնուելով անոնց Ներոպա ղրկուիլը արտօնուեր է։ Քանի մը վաճառականներ մաքսային վերատեսչութենէն խնդրեր են որ Անատոլուի թիֆթիքները Ներոպա ղրկուելու գործողութիւնները դիւրացուին։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ պատրաստութիւնը մօտերս պիտի սկսի։ Ելմտական նախարարութիւնը գրեց նահանգաց տէֆթէրտարներուն թէ ո՛րչափ մանր դրամի որ պէտք ունին անոր փոխարէնը խոշոր դրամ ղրկեն՝ պատրաստութիւնը աւարտելէն ետքը մանր դրամ հասցնելու համար անոնց։

ԱՊԱԿԵԳՈՐԾՆԵՐԸ առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան դիմելով խնդրեր են վերջ տալ քանի մը վաճառականներու կազմած սէնտիքային, որուն հետեւանքով ապակիներու գինը կրկնապատկուած է։ Ասոնց աղերսագիրը յանձնուած է Քաղաքապետութեան։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ պատճառով Նախարարաց Խորհուրդին երէկուան նիստին չկրցան ներկայ գտնուիլ դատական նախարար Ապտիւրրահման փաշա և Պետական Խորհուրդին Նախագահ Սայիտ փաշա։

ՍԱՐԳԻՍ ՊԷՅԻ ԿՂԶԻՆ.—Ծովային նախարարութիւնը պիտի գնէ հանգուցեալ Պալեան Սարգիս պէյի կղզին՝ Գուրուչէշմէի առջեւ՝ և հոն գործարան մը պիտի կառուցանէ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ 42 թիւ շոգենաւին համար Իգտամ կ'ըսէ.—«Սուզակները թէեւ ըսած են թէ ընկղմած 42 թիւ շոգենաւը ծովին յատակէն մէկ ու կէս մեթր վեր եղած է, սակայն պարմացումով տեսնուած է որ երկու նաւաձիգներ չեն կրցած ո՛չ շոգենաւը և ոչ ալ չարժուն աւազանը տեղէն շարժել։»

ԲԱՐԻԶԻ հելլենական դեսպան Պ. Տէլեանիի աղջիկը բնական մահուամբ չէ մեռեր, այլ անձնասպան եղեր է՝ իր ունեցած կարգ մը մեծարժէք գոյքերը մէկ ազգականուհիին յանձնելէ ետքը։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջը այսօրուընէ սկսեալ գիշերները ժամ 5ին պիտի բացուի։

ԱՆԾՈՒԽ ՎԱՌՕԴ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ անծուխ վառօդները փոխանակ օտար երկիրներէ գնուելու Վառօդարանին մէջ պատրաստուին՝ հարկ եղած մեքենաները և գործիքները բերել տալով։

ՊԻԹԼԻՍԻ հրամանատար Ալի փաշա Սղերդի կողմերը գացեր է։

ՌՈՒՍԻՈՅ Պալթիկ ծովի Ընկերութեան Քէրսօն շոգենաւը՝ մաս մը զինուորներով՝ Օտեսայէն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց և դէպ ի Վլատիվոսթոք ճամբան շարունակեց։

ՄԱՀՄՈՒՏԻԷԻ կողմէ Լոնտոնէն նոր գնուած շոգենաւը Եսերը Շեվքեթ կոչուեցաւ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Տիարպէքիրի մէջ վերջերս ձերբակալուեր են Տուտիկեանը Շէմաւօղլու Ահմէտ անուն աւազակապետ ու երկու ընկերները որոնք ժամանակէ մը ի վեր այդ կողմերը կ'ասպատակէին։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԷՆ կը գրեն թէ անցեալ երեքշաբթի աւազակները յետոյ տարեր են 18 տարեկան երիտասարդ մը՝ իր հօրը ագարակը գտնուած միջոցին։ Զարագործները ծանուցեր են երիտասարդին ծնողքին թէ մինչեւ մէկ ամիս հազար ոսկի փրկանք չվճարեն իրենց զաւակը պիտի սպաննուի։ Երիտասարդը Լափսաքիէն մասվաճառի մը տղան է՝ Եօրկի անուն։ Իգտամի ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ոստիկան-զինուորները յաջողեր են տղան ազատել, բայց աւազակները գիշերուան մթութենէն օգտուելով փախեր են. մէկը վիրաւորուեր է։ Աւազակներուն գտնուած տեղը պաշարուած ըլլալով, կը յուսացուի թէ քիչ օրէն ձերբակալուին։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Թուրք լրագիրները կը պատմեն թէ Տօքթ. Գազազեանի հայրը՝ Յովհաննէս էֆ. որ անցեալ օր Նէյմիզատէի ծովեզերքէն ինքզինքը ծովը նետած, բայց ազատուած էր, հիւանդանոցին մէջ մեռեր է։ Վրայէն գտնուած թուղթէ մը հասկցուած է որ չքաւորութեան պատճառով վերջ տուած է իր կեանքին։

ԼԱՆԿԱՅԻ պարտէզներուն կողմը, շաբաթ առտու, ինը ամսուան աղջկան մը դիակը գտնուեր է։ Կղակին ոսկորը կոտրած ըլլալով կ'ենթադրուի թէ ոճրի մը զոհ գացած է։

ՎԻՇԻԻ ՋՈՒՐ ԽՄՈՂՆԵՐՈՒՆ.

Յայտնի է թէ Վիշիի ֆրանսական հանքային ջուրը որչա՛փ օգտակար է ճարպային և ստամոքսի հիւանդութեանց համար, որոնք այնչափ յաճախ կը պատահին մեր երկրին մէջ, ինչպէս նաեւ ռիւմաթիզմ, շաքարախտ ևն։ Վիշիի աղբիւրները որոնք կառավարութեան կը պատկանին, և Սէլէսթէն, Կռանտ Կռիլ ու Օբիթալ անունները կը կրեն, լաւագոյններն են և ամէնէն աւելի ճանչցուածները։ Այս պատճառաւ պէտք է զգուշանալ կեղծերէն, և շիշերու էթիքէթներուն վրայ փնտռել այդ անուններէն մէկը։ Այսպէսով մարդ վստահ կրնայ ըլլալ թէ կը խմէ ճշմարիտ բնական ջուրը, շիշի մէջ դրուած Վիշիի մէջ, կառավարութեան հսկողութեան տակ ու երաշխաւորութեամբ, և շատ ալ դիւրաւ փոխադրելի։ Սէլէսթէն, Օբիթալ և Կռանտ Կռիլ անունները էթիքէթներուն տակը ճերմակ գիրով գրուած է սեւ յատակի վրայ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՋՆՋՈՒՄ
4 % ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ

21րդ Վիճակահանութիւն 1/14 Օգոստոս 1900

5601 – 5650	88951 – 89000
16951 – 17000	102901 – 102950
22001 – 22050	103451 – 103500
23151 – 23200	105801 – 105850
30751 – 30800	110101 – 110150
31401 – 31450	118251 – 118300
32701 – 32750	131701 – 131750
42701 – 42750	137301 – 137350
49901 – 49950	171851 – 171900
52951 – 53000	173301 – 173350
61151 – 61200	179151 – 179200
70951 – 71000	179801 – 179850
76901 – 76950	186051 – 186100
77101 – 77150	194401 – 194450
77251 – 77300	199001 – 199050
82001 – 82050	209451 – 209500
85901 – 85950	216651 – 216700

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25 ամեայ յոբելեանին առթիւ Ս. Պատրիարք Հօր մատուցանելիք ուղերձը՝ ամբողջապէս «Խալիք» գիրերով գրուած և պատրաստուած ըլլալով, ուրբաթ օրուան Խառն Ժողովին ներկայացուած է, և մէկ քանի օրէ ի վեր անոր արտաքին զարդերուն պատրաստութեան և մատուցանելու կերպերուն վրայ խորհրդակցութիւններ կը կատարուին։

—Ինկիւրիի Հայ-Հռոմէականաց առաջնորդ փոխանորդ Խմմանուէլ վարդապետ Պալեանի Հայ. Եկեղեցւոյ գիրկը դիմելու մասին, Պէօթահիոյ առաջնորդը հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Պատրիարքարանին. Յիշեալ եկեղեցականը անհամաձայնութիւն մը ունեցած է Պրուսայի Հայ-Հռոմէականաց առաջնորդ Ճամճեան եպիսկոպոսի հետ, որուն փոխանորդն էր Պէօթահիոյ մէջ. այդ անհամաձայնութիւնը երթալով սուր հանգամանք մը ստացած և Պալեան վարդապետ դիմած է Հայ. Եկեղեցւոյ գիրկը։ Ս. Պատրիարքը որ անցեալ ուրբաթ օր Խառն Ժողովոյ նիստին ներկայ եկեղեցականներուն կարծիքը առած էր, պիտի գրէ Պէօթահիոյ առաջնորդին և աւելի բացորոշ տեղեկութիւններ պիտի պահանջէ իր այս դիմումին նկատմամբ։ Այդ տեղեկութիւնները, ինչպէս նաեւ Պալեան վարդապետի անձնական նամակը պիտի ներկայացուին Աստուածաբանից ետքը գումարելի Կրօնական Ժողովին։

—Շապին-Գարահիսարէն կը գրեն մեզ յուլիս 29 թուականով.—«Յառաջիկայ կիրակի տեղի պիտի ունենայ տեղւոյս Ս. Փրկչեան և Փոքր Մուշեղեան վարժարանաց հանդէսը։ Երկու շաբաթ՝ ի վեր քննութիւնները կը շարունակուին։ Այս տարի դպրոցը ընթացաւարտ չունի, մինչդեռ նախորդ տարիներուն մէջ, 1898ին չորս և 1899ին ինը ընթացաւարտ տուած էր։»

—Իգտամի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.—«Երուսաղէմէն հայ սարկաւագ մը թէեւ վարդապետ ձեռնադրուելու համար շատ աշխատեր է բայց չէ յաջողեր, ուստի կրօնական զգեստը հաներ և գործ գտնելու համար Իզմիր գացեր է։ Անցեալ երեքշաբթի Բուռնովայի ծովեզրէն մակուկավարներու կողմէ գտնուած դիակը այդ Հայունն էր։»

—Վանայ այցելու հօվիւ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Ալանեան անցեալ յուլիս ամսոյ 24ին մեկներ է դէպի Պոլիս, ինչպէս կը տեղեկանանք մեր թղթակցին կողմէ ղրկուած նամակէ մը։ Ալանեան Սրբազան Վարագէն ուղղակի քաղաք երթալով պահ մը հանգիստ առեր է Առաջնորդարանի մէջ և յետոյ ճամբայ ելեր է դէպ ի Ալանց նաւահանգիստ, ուրկէ նաւ պիտի նստի։ Մեր թղթակիցը հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ Սրբազանին մեկնումը.—«Վարագէն մեկնումը շատ սրբատայոյզ եղաւ։ Ալանեան եպիսկոպոս կանուխէն որբանոց իջաւ, հրաժեշտի օրհնութիւն տուաւ անոնց և ունկնդրեց այն երթաք բարովի ուղերձը զոր արտասանեցին որբերէն պզտիկները։ Անկէ անցաւ եկեղեցին, հրաժեշտ տուաւ հոգաբարձութեան ու ճամբայ ելաւ դէպի Զըռիկ Աղբիւր, ուղեկցութեամբ որբերուն՝ որոնք երեք կարգի վրայ կը յառաջանային, թուով 100 հոգի։ Քաղքին մէջ, Սրբազանին մեկնումը տեղի ունեցաւ միեւնոյն սրտաշարժութեամբ։ Սրբազանը հրաժեշտ առաւ նաեւ քաղաքիս Վեհ. կուսակալէն։ Մեկնելէ առաջ Տեղապահ Թօռուց Սահակ վարդապետը։» Մեր թղթակիցը առաջիկային ընդարձակ թղթակցութեամբ մը պիտի պարզէ Վանայ առաջնորդարանի արդի վիճակը, խօսելով նաեւ Ալանեան Սրբազանի պաշտօնավարութեան վրայ։

—Փունճի ղրկուած ընդարձակ թղթակցութենէ մը կը տեղեկանանք թէ հանգուցեալ Այվազովսքի 50,000 ռուբլի արժէքով հողեր ու այգիներ կտակեր է Թէոդոսիոյ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյն։ Այդ այգիներուն եկամուտները պիտի գործածուին յիշեալ եկեղեցւոյն պէտքերուն։ Այվազովսքի ուրիշ կտակով մըն ալ իր քրոջ թողեր է Սուդաքի մեծագին գիւղը որ տարեկան 15,000 ռուբլիի եկամուտ կը բերէ եղեր։ Ասոնցմէ զատ իր կնոջը կտակեր է Թէոդոսիոյ իր հոյակապ տան բոլոր նկարներն ու կարասիները, որոնք անոր մահէն ետքը պիտի անցնին իր չորս աղջիկներուն՝ Շախմաթով գիւղին հետ։ Այդ աղջիկները Այվազովսքի ունեցած է իր առաջին կնոջմէն որ Անգլիացի էր և ուրկէ բաժնուած էր Գէորգ Կաթողիկոսի թոյլտուութեամբ։ Երկրորդ կնոջմէն, որ հայ է, Այվազովսքի զաւակ չէ ունեցած։

—Օրթաքէօյի մանկապարտէզին հանդէսը տեղի ունեցաւ երէկ։ Ս. Թարգմանչաց վարժարանի սրահը ամբողջովին լեցուած էր, օտար թաղեցիներէ, և մանաւանդ Օրթաքէօյցի երկսեռ բազմութեամբ, այնպէս որ շատերը ոտքի վրայ մնացած էին. հանդիսականներու դիւրութեան համար բեմ մը շինուած էր, որուն վրայ երկսեռ փոքրիկները, իրենց մանկապարտիզպանուհի օրիորդ Նազլ Մուրատեանի առաջնորդութեամբ, քննութիւն տուին զանազան առարկաներու վրայ և երգեցին ու մանկական խաղեր ըրին։ Երգերուն դաշնակի վրայ կ'ընկերանար օր. Բաթինա Մուրատեան։ Հանդէսին կը նախագահէր աւագերէց Տ. Սահակ հայրը, որովհետեւ Մանկունի Սրբազան բացակայ էր։ Վարժարանին երկսեռ աշակերտներու կողմէ ներկայացուած ֆրանսերէն խաղ մը, սիրուն անակնկալ մը եղաւ և ախորժ պատճառեց ամէնուն։ Մրցանակներ տրուեցան, ապարանջան մը, ժամացոյց մը ևն. աղջկանց վարժարանի ձեռագիտութեան և ձեռարուեստի ամէնէն կարող օրիորդներուն, որոնց կարողութիւնը մասնագէտներ գնահատած էին։ Կարճ միջոցի մէջ այնքան նրբարուեստ ձեռագործներու պատրաստութիւնը, ամէնուն մասնաւորապէս գնահատողներու գովեստին առարկայ եղաւ։ Վարժարանին տնօրէնը Պօյաճեան էֆ. տեղեկութիւններ տուաւ երկու վարժարաններու վիճակին, Թաղ. Խորհրդոյ ջանքերուն նկատմամբ և աւելցնելով որ քննութիւն չըլլալուն, համար տարեկան մրցանակաբաշխութիւն չէր եղած, յայտնեց թէ տարւոյն մէջ իւրաքանչիւր աշակերտի ստացած բարենիշներուն համեմատութեամբ մէյ մէկ գիրք պիտի տրուի, ինչպէս կ'ըլլայ տարւոյն մէջ ուրիշ անգամներ և այս անգամ այս հրապարակային հանդէսին վերապահուած էին այդ մրցանակները։ Հանդէսէն յետոյ շաքար բաշխուեցաւ ներկաներուն։

Այս հանդէսին առթիւ դիտելի գըլխաւոր կէտը սա է որ երգուած բոլոր երգերը, ինչպէս նաեւ տրուած պզտիկ ներկայացումը ամբողջովին ֆրանսերէն էին, և ներկաները ի զուր սպասեցին հայերէն մանկական երգի մը կամ ո՛ և է արտասանութեան մը։ Տրուած մրցանակներէն չորսը յատկացուած էին ասեղնագործութեան ճիւղին յաջողակ աշակերտուհիներուն, որոնցմէ մէկը մերժեց իրեն տրուած մրցանակը, առարկելով թէ մրցանակներու բաշխման մէջ անարդարութիւն գործուած է և թէ տրուած մրցանակը ոչ մէկ կերպով կը փոխարինէ իր աշխատութիւնը։

—Հանգուցեալ Աշըգեան արքեպիսկոպոսի քրոջ կողմէ Պատրիարքարանի դէմ բացուած պահանջի դատը շաբաթ օր չկրցաւ տեսնուիլ, որովհետեւ Ասասեան էֆ. իր կնոջ հիւանդութեան պատճառաւ չէր կրցած դատարան գալ։

Միեւնոյն պատճառով է որ Ասասեան էֆ. ուրբաթ օրը չէր կրցած ներկայ գտնուիլ Խառն Ժողովոյ նիստին։

—Գրուեցաւ վերջերս թէ յոյն աղջիկ մը Հայ. Եկեղեցւոյ գիրկը դիմած և ընդունուած էր։ Յիշեալ օրիորդը երէկ ամուսնացեր է Սամաթիացի հայ երիտասարդի մը հետ։

—Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ քահանաներէն Տ. Ներսէս Պէյլերեան շաբաթ օրը վախճանեցաւ։ Օծման և թաղման արարողութիւնը երէկ կատարուեցաւ նոյն թաղին քարոզիչ Ներսէս վարդապետ Դանիէլեանի նախագահութեամբ և Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզիչ Եզնիկ Ծ. Վ. Գալիպօճեանի, Մակար վարդապետի և քահանաներու ներկայութեան։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Օրիորդ Աննիկ Յ. Սարաֆեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆ. Պէլէկօֆ։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիր Այսօրուան

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ, 19 օգոստոս.—Հնդկաչինի կուսակալ Պ. Տումէ կը հաստատէ այն լուրը թէ միջազգային զինուորները գրաւած են Պէքինը և օտար դեսպանները ազատուած։

—Շանկայէն կը հեռագրեն թէ բոլոր օտար ծովակալները միացած են Անգլիոյ յաւակնութիւններուն դէմ։

—Պատւոյ Լէգէոնի հրամանատարութեան աստիճանը տրուեցաւ Պէքինի ֆրանսական դեսպան Պ. Բիշոնի։

—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ իր ընտրողներուն կողմէ տրուած հացկերոյթի մը ատեն ճառ մը արտասանեց։ Պ. Տէլքասէ խօսելով ծանրակշիռ հանգամանքին վրայ այն խնդրին զոր Չինու դէպքերը հիմա կը ներկայացընեն Տէրութիւններուն, ըսաւ թէ այդ վերջինները պարտին իրենց պահանջումները չափել կարելիութիւններուն հետ և բոլորովին զգուշանալ այն շփոթութիւններէն որոնք կրնան քանդել միութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թիէն-Ձինէն կը հեռագրեն թէ խնամակալուհին իր հետեւորդներով Շանկ Սի հասեր է։

ԹԻԷՆ-ՁԻՆ.—Թիէն-Ձինէն Բէյ-Թանկ երկարող երկաթուղին նորոգուեցաւ գըլխաւորաբար ռուս զօրքերու շնորհիւ։ Չինու թէ՛ հեծեալ և թէ հետեւակ զօրքերը և ոչ մէկ կողմ կրցան յաղթել Ռուսներուն։

ԹԱՔՈՒ.—Ֆրանսական և իտալական մէյմէկ վաշտ զինուոր ցամաք ելան այսօր։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ.—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տէվէթ զօրավարը գերի բռներ է չորս հազար Անգլիացիներ՝ Եօթը Բընտանօթներով։

—Լորտ Ռիչներ յաջողեցաւ Հօր դըրընդապետը ազատել Էլանտս-Ռիվըրի մէջ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՌՈՄ, 19 օգոստոս.—Թաքուէն կը հեռագրեն Սթէֆանի հեռագրական գործակալութեան 18 օգոստոս թուականով.—Պէքինէն առնուած լուրերու նայելով, փողոցներուն մէջ ճակատամարտը կը շարունակէ։ Միջազգային զինուորները ռմբակոծեցին՝ Չինացիներուն ձեռքը գըտնուած կէտերը։ Իտալական նաւազներու վաշտ մը այսօր հոս ցամաք ելաւ և շուտով պիտի դէպ ի Պէքին կ'ուղեւորի։ Հետզհետէ ռուս զինուորներ կը հասնին։ Ենանկ խնամակալուհին որ Պէքին է։

ԲԱՐԻԶ.—Հնդկաչինի կուսակալ Պ. Տումէ հեռագրեց թէ Պէքինի գրաւումը պաշտօնապէս հաստատուած է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսերը օգոստոս 10ին գրաւեցին Մաթուն և 11ին՝ Զանկ-Ուանը։ Լրատուներ կ'ըսեն թէ Չինացիները ու Բօքսըրները բոլորովին վհատած են. ցիր ու ցան կ'ըլլան ու չեն ուզեր հնազանդիլ իրենց պետերուն։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լրագիրները Լուրէնսօ-Մարքէզէն հեռագիր մը կը հրատարակեն ծանուցանող թէ Տէվէթ պոէր զօրավարը չորս հարիւր Անգլիացիներ գերի բռներ է՝ Եօթը Բընտանօթներով։ Լորտ Ռոպերթս պարպել տուեր է Միտտըլպուրկը։

ԲԱԶԷ

Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ զգեստներու

Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆ. խան, թ. 5-6

Եղանակիս յարմար ֆրանսական եւ անգլիական զուտ բուրդ նորաձեւ չուխաներէ պատրաստած է 10,000 ձեռք ազնուատ հին գիներով, այժմեան յաւելեալ գիներէն 40 % աժան։

ԲԱԶԷՆ (Միակ վաճառատունն է որ Եւրոպայի գործարաններէն ուղղակի կը ստանայ իր կերպասները։

ԲԱԶԷՆ (Այն վաճառատունն է որ իր յանձնառութիւնները անթերի կը գործադրէ։

ԲԱԶԷՆ (Իր ծախած զգեստներու նորոգութիւնը ձրի կը կատարէ։

ԲԱԶԷՆ (Վերջապէս այնքան աժան կը ծախէ որ իր մաքինները մէջ ամէն մրցում կրնայ խեղդել։

ԲԱԶԷԻ Թուրքերէն անունը ՇԱՀԻՆ է. զգուշանալ այս անուան կեղծիքներէն։ 612

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի Վարչութեան

1890ի 4 % բէրօրիթէ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ, յառաջիկայ օգոս. 1/14ին յիշեալ պարտաթուղթերուն 21րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնարանին մէջ, Պոլիս, Ճըղալ օղլու խօղուց։

* * *

1890ի 4 % օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթ ունեցող երուն նմանապէս կը ծանուցուի թէ, յիշեալ պարտաթուղթերուն 20րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնարանին մէջ յառաջիկայ օգոստոս 1/14ին։ 5—10

ՍԱԿԱՐԱՆ

Տակաւ կը բարձրանան գիները և ալ աւելի բարձրանալու հակամէտ կ'երեւան։ Այսօր մեր Սակարանին մէջ 25 ղրշ. 8 փարա քոնսոլիտէ և 110 ֆր. երկաթուղին կը գնեն, հակառակ ռէպօրներուն սուղ ըլլալուն, և հակառակ ջօզ խաղացողի մը՝ մեծաքանակ վաճառումներուն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ
ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	25	04
Ամէնէն բարձր գին	»	25	05
Ամէնէն վար գին	»	25	04
Ռումէլի երկթ. զոց.	Ֆր.	109	75
Ամէնէն բարձր գին	»	110	—
Ամէնէն վար գին	»	109	75

ԲԱՑՈՒՄ 7 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	07
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	109	50
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Թիւքեր ժէնէրալ ՕՋՋմ.		0	34
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	18
Ծխախոտի բաժնեթ.		6	32
» ժուիսանս		205	—
» պարտաթ.		480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		468	—
Թրամվայ		78	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	05
» » » չէք	»	110	05
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	22	84
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	65
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	22	12

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ Էմբէրիալ	»	96	10
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	38
Մէթալիք	»	96	—
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ
ԲԱՐԻԶ, 18 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	45
» » 3 ½ %		102	20
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	32
) գոց.	»	23	35
» » Բ.	»	—	—
» » Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	531	—
Օսմանիէ	»	437	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	110	75
Օսմ. մաքսատուն	»	510	—
Օսմ. Ռէժի	»	314	—
Բրիօրիթէ Թիւքը 4 %		490	—
Թուրքի Լիոնէ		1100	—
Իտալական Ռանթ	»	92	75
Սպանիական արտաքին	»	72	05
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	80	25
Ռիօ Թինթօ վրայ	»	25	170
Դ.	»	3	—

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Օգոստոս

Թուրքը	»	216	05
Ռումէլիի երկաթուղի	»	108	20
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Ռիօ Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	270

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը նկատելով որ ոգելից ըմպելիներ վաճառող խանութներու տուրքին երկրորդ մասնաճիւղին պայմանաժամը՝ սեպտեմբեր 1316՝ մօտեցած է կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ մէջ ու արուարձաններ գտնուող գինեպաններուն թէ պարտին յատուկ կանոնագրին 14րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, օգոստոսի մէջ անձամբ ներկայանալ ոգելից ըմպելիներու տեսչութեան՝ Կ. Պոլսոյ մէջ՝ օրինական արտօնագիրը ստանալու համար։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ նոյն տեսչութիւնը այս օրէն սկսեալ սկսած է գանձել տուրքերը և տալ արտօնագիրները։ Անոնք որ մինչեւ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1 չներկայանան, օրինական պատժին պիտի ենթարկուին։ Տնօրէնութիւն

Ցուլիս 17/9 օգոստոս 1900 5—12

ՍԻՐՈՒԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888

Պարոնայք Սկոդ եւ Պոուն,

Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սկոդի օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլա ին եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծ է համարուելու Մօրու ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ԽԱՃԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

98 ղրուշ 40 բարմաքլըք ատի Պէլճիքա ճամը, 108 ղրուշ 50, 112՝ 60, 117՝ 70, 125՝ 80։ Պէլճիքանըն տոպխօ ճամը՝ 200 ղրուշ 40 բարմաքլը, 220՝ 85, 240՝ 90, 280՝ 95, 325՝ 100։ Տոպխօ պուզլու 48-80 բարմաքլը 295 ղրուշ, քէզա 200։ Գալընլըղը 5 պուչուք միլիմէթրօտան 7 պուչուք միլիմէթրոյա գատար գրիսթալ ճամ՝ 240։ Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւլհագա օլունան ճագ պալատէ էննաս վէ ֆիրաթլարը մուհաֆըզէ ճամլար ֆիրաթը մէվզուալարը իլէ Թալիպի եօղթէրիլմէ թէզգարըու իպլէտիրկինտէն չէնըը հալը բուլմըն օնըննը բէ՞չչէնպինչ կիւնի սաաթ օնտ գատար եւիզանէ իւչ թէնզիլաթը գապուլ օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ Խազինէի ճէլիլէի միւլքիւյէ բէլէքինայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 1—3

ՆՈՐՕՁԵՒ, ՆՈՐԱՁԵՒ
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

[illegible]

Առաջին կարգի վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է վաճառատանս մէջ։—Ի վաճառ հանուած բոլոր հագուստները, ամբողջապէս նոր կտրուած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբէք չեն գործածուիր։ Իսկ գիներու մասին մրցման գաղափար մը այն տանէն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Մեր ամառուան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք։

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջ տեղէն, երկար սանդուխով կ'ելլուի. ո՛վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն։

—Կ'ելլենք, հոգ չէ, վաճառանոցին ամէն իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ շիք և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք. եթէ ուզենք յաւելեալ ձեւել կուտանք. գիներն այնքան աժան են որ կարծես թէ գունէ քաշուելու մտքով, ունեցած ապրանքները ձերքէ հանելու կ'աշխատի. 140 ղշ.ի բալթօներ հոնտեղ 90ղրշ.ի կը ծախուին։

—Ի՞նչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ—Ա. Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ։ Բ. Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գին բարձրացնելու չի հարկադրուիր։ Գ. Ջինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկէն քիչ քիչ կը շահի բայց գումարը մեծ կ'ըլլայ։ Դ. Բախտաւորաբար ուրիշներու վաճառատան վարձքը և ծախքը խիստ անոյշ են։ Ե. Բիչով գոհ սրտով կ'ըսէ. «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»։

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է—վերջին գին—Մէկ թիւր 2 ղրշ.— Նորոգութեան աշխատութիւնները ձրի։ 598

ԻԱ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենանին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը իր պատկանին ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 225 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի 5,503,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն։

Նիւ-Եորքի ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ Նիւ-Եորքի ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին բրած բոլոր մասնաճճարներով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Բնձիչ-Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

192 Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՍԻՆԿԷՐ
ՀԱՑԹԱՅԹԻՉ ԿԱՑԱ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅԹԼԻՆԿԵՐ

[illegible]

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայթլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշլի ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան. Թիւնէլին եաեւ. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

ՎԵՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճեյալ Պէյ խանի քիփ, թիւ 1.
Զիֆտէ Սէլէք մաղազասը

Ֆերրոյիչեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուք) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (զասրգ պաղը), տեսակ տեսակ գրկոնիներ (շրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոզգօբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

Պետի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

CH[les] FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

534

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփօֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՄԻՒՐՍԻՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Գործարանին նշանը

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀՕՒՐԼ 581

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
Krondorf

la meilleure
eau de table alcaline
gazeuse pure

Բոլոր բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած

Հանքային ջուրերու ձեռնարկութիւն Քրոնտորֆի մէջ։ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՆԻՍԻՄ ԼԷՎԻ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ Ճատտէսի, Գույումճըլար խան՝ թիւ 2։ Կը ծախուի գլխաւոր ճաշարաններու, օթէլներու, դեղարաններուն մէջ եւայլն։

Գործակալ Լէվի Պոխոր՝ Էտիրնէ։ Սթըումջա ու Մոտիանօ՝ Սէլանիկ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Օգոս. 20ին Անադոլի, Անատոլուի եղեր.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոս. 21ին Անադոլի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բաքէի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Քարաքէօյ վրայ։ 516 Թ. ՌԸՖՈՒԼ

ՀԱՄԲՈՒՐԿ ու ՄԻՆԻԽ

[illegible]

Դրամագլուխ	ֆրանք	27.000.000
Պահեստի դրամ		52.002.500
Տարեկան հասոյթ		70.339.912

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ, բնակութիւններ և ատոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագինով։ 514

Լէազըր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՈՒԻՆ ԱԾՏՈՒՄԱՆՏԱՏՈՒՐ. Պոլիս, Պանչէ—Գաբու, Ընանիրօտխան. 20 21 22

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ[rs] Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանինի զաւեշտատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուքճեանց դէմը),

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցուին. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Ոսկեայ կամուրջ, նաւթ, ճաշակաւոր և գեղեցկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն բուս տալիք, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ եղանակներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Ծ. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ —Տոլման կողմը մամուլեկից ՋՈՒՆԻՆՔ !! 197

Լ'ԱՆԳՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՅԱՐԱՏՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 320 միլիոն.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. Մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ.
» Ռոտոլֆ Հոէտս, Փոխ-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հոէտս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Փոլոմոն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրոքէշ տ'Օսթէն.
Փէտտար Քոհնէն
Ժան տը Վէնքինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր

Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի Հրապարակը, Սարաֆօղլուի տունը

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Փասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէլօ	1200
Փօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Քըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտամօ	5540	Օթիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնէարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1341	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասրօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէքանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Նէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Ջէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Հօրալիօ շոգենաւը, նաւապետ Բրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 18ին։

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնըրն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 11ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ծ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ

Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՑՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրփուլէ և Անվերսէն Պոլիս [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
[illegible] ռմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Էրըժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Օթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Փոսդոնիան	8000	[illegible]լզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինիօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	500
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏ [illegible]

Ղալաթիա, քարափին վրայ Հին մեծ մաքսատան

600

ՐՕՍՍԻԱ RUSSIE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կ. 8 21 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գ. 9 22 Իզմիր, Քիոս, Դարտանէլի [illegible] 10ին միջօրէէն առաջ [illegible] լով Աղեքսանդրիա, Բօրթ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)
Ե 10 23 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն [illegible]
Ե 10 23 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում եւ Նովո-Ռոսիսկ ժամը 4ին յետ միջօրէի
Ուր. 11 24 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղղակի երթեւեկութիւն ի Լիվէրփուլ [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Փոմնիա	[illegible]
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	[illegible]
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	[illegible]
Ուլտոնիա	7268	Ադ.աս	[illegible]
Բավօնիա	5587	Սարակոսա	[illegible]
Սէֆալօնիա	5517	Թարիֆա	[illegible]
Կալլիա	4809	Բալմիրա	[illegible]
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	[illegible]
Ալէբբօ	2143	Մոռօգգօ	[illegible]
Քէտար	1876	Քամբանիա	[illegible]
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	[illegible]
Գադալօնիա	4845		

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager

Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց 255

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

—)(77)(—

ԹԷՈՏՈՐ ՈՒԱԴՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Է.

ՍԻՆՖԻԻ ԴԻՒԹՈՒԹԻՒՆԸ

2.

—Բաժնուի՛լ, Սինֆի։ Սակայն եթէ կարենամ արգիլել այդ բաժանումը։

—Բարեկամ, յարեց Սինֆի, աղդու կերպով. երբ մը բան մտքս դրած ըլլամ, գիտես որ որոշուածս որոշում է, ինչ որ ալ ըլլայ։ Երբ երկուքս ալ այս գիշեր բաժնուինք այս ձորակէն, դուն քու ճամբադ պիտի երթաս, ես ալ իմս։

Խորհեցայ թէ լաւագոյն էր այս նիւթը թողուլ։ Թերեւս այս սրտնեղութիւնը անցնէր երբ ձորակէն հեռանայինք։ Վայրկեան մը յետոյ Սինֆի յարեց.

—Պէտք չունիս որ և է երկիւղ նշմարելու Ուինիֆրէտի հետ ամուսնանալու մասին։ Պէտք է որ ամուսնանաս անոր հետ. Սնովտոնի վրայ ձեր դիւթութիւնը անօգուտ տեղը չերեւցաւ։ Երբ դուք երկուքդ նստած էիք ուագանին քով, նախաճաշ ընելու, ես ձեզի կը դիտէի ծայրէն։ Տեսայ պզտիկ բոցավառ ամպի կտոր մը որ ձեր գլխուն վերեւ կը ծփար և որ յետոյ ոսկեղէն աչք մը ձեւն առաւ։ Գիտե՞ս թէ ինչ նշանակութիւն ունի Ոսկեղէն Աչքը երբ երկու սիրահարներու վերեւ գայ։ Զա՞ս հաւատար ասոր։ Հարցուր Ռօնա Պօսուէլին։ Ահաւասիկ ինքն իրեն երգելով կու գայ ան։ Կը ջանայ ինքզինքը ազատել այդ սատանայ Սքօլարտէն որ կ'ըսէ թէ Ռօնան խօսք տուած է իրեն հետ ամուսնանալու։ Այնպէս մը կու գայ ինծի որ երթամ այդ մարդուն կուշտին հարուած մը տամ ու միանգամ ընդ միշտ ամուսնացնեմ։ Եղբայր վաղուց ի վեր դիտած եմ որ Ռոմանական արիւնը շատ աւելի զօրաւոր է քու մէջդ քան Կորճիօի արիւնը։ Արդ, բամծիս նշան դիր. քու հօրդ այդ անէծքը պիտի կատարուի։ Դուն իր գերեզմանը պիտի երթաս ու այդ խաչը նորէն այն գերեզմանին մէջ պիտի դնես և այնուհետեւ միայն ոչ թէ առաջ պիտի ամուսնանաս Ուինիֆրէտի հետ։

Սինֆիի հա ա՞յքը չզարմացուց զիս. Ռոմանական ցեղին մէջ հնարամտութեան ու պարզմտութեան խառնուրդը գիտեն արդէն անոնք որ իսկապէս ճանչցած են զայն. այն ցեղը որուն արհեստն է աղուոր արկածներ պատմելով խաբել, կեղծ դիւթութիւններ իբր բարի մեկնել Կորճիօներուն համար, խորունկ կերպով կը հաւատայ բնութեան խորհրդաւորութիւններուն։ Բայց իր կերպարանքը կը զօրացնէր զիս։

—Ձեր դիւթութիւնը ճիշդ պիտի ելնէ ըսաւ. բայց իմս ոչ։

—Ի՞նչ է քուկինդ, հարցուցի։

—Իմս ոչ այս է ոչ այն։

Յետոյ նորէն կանգ առաւ մտիկ ընելով կարծես բանի մը ու նորէն երբ շրթունքները կը շարժէին, կարծեցի լսել իր մրմունջը «պիտի ընեմ, պիտի ընեմ»։

3.

Որոշած էի անմիջապէս Լոնտոն երթալ Ճիփսի Ռէլէն (Ճիփսիներու ձորակ) բաժնուելէս յետոյ. բայց մեր տեսակցութեան միջոցին Սինֆիի մէկ խօսքը դրդեց զիս Ռաքսթօն Հօլ երթալ, որ շատ մօտն էր արդէն։ Այն պարագան թէ Սինֆի իմ աղգականուհիս էր՝ մասամբ նոր ու զըրգուիչ հեռապատկերներ երեւան կը հանէր։

Կը հասկնայի հիմա թէ ի՞նչ է երախտագիտութեան այն բուռն զգացումը զոր ունեցայ առաջին անգամ Սինֆին տեսնելուս Կալէսի մէջ ճամբուն եզերքի պանդոկը։ Օր օրի ապացոյցներ կը տեղային վրաս թէ երակներուս մէջ Ռոմանական արիւնը յաղթանակ զօրութեամբ կը հաստատէր։ Օր օրի կ'ըմբռնէի թէ՝ արեանս գլխաւոր հոսանքը անգլիական ըլլալով հանդերձ՝ որքան սերտիւ զօդուած էի այն տարօրինակ ու խորհրդաւոր ժողովուրդին հետ, որոնց մէջ նետուած էի հիմա—այն միակ ժողովուրդին այս կղզիներուն մէջ, կարող պիտի ըլլար խինիս նման սիրոյ զգացում մը հասկնալ։ Ու շատ բաներ կային նախահայրերուս մեծ ցեղին մէջ, զորս ոչ միայն հակառակ կը գտնէի ինծի, այլ շատ ալ պժգալի։ Մեծն Բրիտանիոյ մէջ Ճիփսիներն են միայն որ կը հասկնան բնութեան վսեմ հրապոյրը եւ անոր առասպելաւորութիւնները կը վայելեն այնպէս ինչպէս սովորաբար կը վայելէին այն հեռաւոր ժամանակներուն մէջ, որոնք նկարագրուած են Բէսսի Օլուինի բանաստեղծութեանց մէջ, որ ատեն երկիրը բաժնուած չէր կալուածներու եւ սեփականութիւններու, ինչպէս բացուած է հիմա։ Կորճիոյին մտքին մէջ ամէնէն գեղեցիկ գիւղը կամ ամէնէն հովասուն երկիրը և կամ ամէնէն սիրուն մարգագետինը մասերու բաժնուած է և մարդոցմէ սեփականացուած։ Ռոմանը հողի սեփականացման բոլորովին անգիտակ է։ Իր շուրջը գտնուած բնավայրը նոյն ինքն բնութեան մէկ մասն է և Ռոմանը իր տեղւոյն վրայ սեփականատէր չճանչնար։ Տօրտոկոյս չկայ որ ոչ սապահի կամ ոստիկանի հարկեցուցիչ պատճառ մը առջեւ տեղի կու տայ. բայց պատճառն այն է որ անոր դիմադրելու ոյժ չունի։ Բնութիւնը իրեն համար նոյնքան ազատ եւ անբռնաբարելի է որքան էր Հիւսխայեն Ամերիկայի հնդիկներուն համար, Եւրոպական արշաւանքէն առաջ։

Մինչ Փլինթշայր կը բնակէի Գէբլլ Գըրնիի մօտ, ձորակներու մէջ թափառելով ու առուակներու մէջ ձուկ որսալով, զարմանալի էր թէ որչափ շուտով սկսած էր անախորժ թուիլ ինձ Կորճիոյի մը ընկերութիւնը։ Եւ հոս Կիմրեան ցեղը Սաքսոնին չափ գէշ է։

Գալով Սինֆիին՝ բնութեան հանդէպ իր վարմունքը ամէնուին այնպէս չէր, թէպէտ իր հրապոյրներէն մին էր այդ, որ զինքը սիրելի կը դարձնէր ինձ։ Զկար գրեթէ կէտ մը զոր ես ու ան չօշափած չըլլայինք բնաւ։

Հապա իր դաստիարակութեան պակասին համար ի՞նչ ըսեմ։ Թերութի՞ւն մըն էր այդ։ Ամենեւին։ Այն պարագան թէ բան մը չէր գիտեր ան այն աւանդական տգիտութենէն որ դարերով գիտութիւն անունը առած է, մասնաւոր համ մը կու տար իր ամէն բառին։ Բայց բնութեան գիտութեան մէջ, մարդկային սրտին գիտութեան մէջ Սինֆի ինէ շատ աւելի հմուտ էր։

Եւ որովհետեւ կը հաւատայի թէ դաստիարակութիւնը քաներորդ դարուն մէջ ժամանակաւոր գիտութիւն կոչուած նանրութիւններով միտքը չբեռնաւորելուն մէջ պիտի կայանայ, չէի կինար չզգալ թէ Սինֆին յուսացածէս շատ աւելի յառաջացած էր և շատ աւելի ներդաշնակութիւն ունէր կեանքի այն նոր առասպելին հետ, որուն ծագման նմոյշները կը սկսինք տեսնել հիմա։

—Պէտք է երթամ տեսնեմ Ֆէնէլլայի պատկերը, ըսի, յառաջանալով դէպի Ռաքսթօն։

Երբ Ռաքսթօն Հօլ հասայ, ինծի այնպէս թուեցաւ թէ թունդ հանեցի գանձագողական ու ասպատակողներու արքայական աշխարհէն եկած ըլլայի։

Պանդոկապետին ըսի թէ հոն պիտի պառկէի այն գիշերը, և յետոյ անմիջապէս գացի պատկերներու սրահը ու կեցայ Ռէյնոլտի գծած Ֆէնէլլայ Սթանլիի շքեղ բաւական պատկերին առջեւ, որ Սինֆին կը ներկայացնէր։

Սինֆիի հետ նմանութիւնը շատ աւելի շշմեցուցիչ էր։ Ի՞նչպէս եղած էր որ առաջին անգամ աւելի հզօրապէս ուշադրութիւնս չէր գրաւած։ Նկարիչը յայտնապէս սպասած էր այն վայրկեանին ուր Ֆէնէլլայի աչքերը կ'արտայայտէին գուշակուհիի այն նայուածքը որ Սինֆիի աչքերուն յատկանիշն էին։ Անշուշտ կեցայ անոր առջեւ մինչեւ իրիկուան առաւ ու հարուստ լոյսը կ'արտացոլեր զայն վարդագոյն ճառագայթումով։ Ու երբ վերջալուսային առուերէն երեւան [illegible] անոր վրայ և երբ լուսինը դարձեալ [illegible] սաւառնեց վրան հոն կեցայ ես [illegible]

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃԵԱՆ

(Շարունակելի)